មគ្គុទ្ទេសក៍គរុកោសល្យ និងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន

Pedagogical & Classroom Management Practical Guide

វិធីសាស្ត្រ និងតិចនិចក្នុងការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន

Classroom Management Methods and Techniques

ចងក្រងដោយ៖ លោក ហេង ឈុនឡេង

ឯកសារជំនួយស្មារតីសម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងអ្នករៀបរំក្នុងសតវត្សទី២១

ឆ្នាំ ២០២៦

មាតិកា

អារម្ភកថា ..... - 4 -

សេចក្តីផ្តើម ..... - 5 -

អាជ្ញាបណ្ណសែកអំណែក (Creative Commons License) ..... - 6 -

ការណែនាំ៖ ការប្រើសារវិសកិច្ចនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនតាមដំណាក់កាលនៃរយៈពេលសិក្សា ..... - 8 -

១. កិច្ចនិចកសាងកិច្ចសន្យា និងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងថ្នាក់រៀនរួមគ្នា (Collaborative Classroom Rules & Social Contract) ..... - 9 -

២. កិច្ចនិចរៀបចំទម្លាប់ និងនីតិវិធីប្រចាំថ្ងៃ (Classroom Routines & Procedures) ..... - 10 -

៣. កិច្ចនិចស្វាគមន៍សិស្សនៅមាត់ទ្វារថ្នាក់ (Threshold / Positive Greeting at the Door) ..... - 11 -

៤. កិច្ចនិចកិច្ចការប្តីមរយៈ «រោទិ៍ភ្លាម» (Do Now / Bell Ringer Activity) ..... - 12 -

៥. កិច្ចនិចសញ្ញាទាញការយកចិត្តទុកដាក់តាមរយៈសំឡេង និងចង្វាក់ (Call and Response & Auditory Signals) ..... - 12 -

៦. កិច្ចនិចសញ្ញាដៃ និងការយោគការមិនប្រើសំឡេង (Non-Verbal Hand Signals & Visual Cues) ..... - 13 -

៧. កិច្ចនិចប្រើប្រាស់សំឡេង និងការផ្អាកជាយុទ្ធសាស្ត្រ (Verbal Attention Moves & Strategic Pause) ... - 15 -

៨. កិច្ចនិចគ្រប់គ្រងតាមរយៈការអនុវត្តសិស្ស (Proximity Control / Working the Crowd) ..... - 16 -

៩. កិច្ចនិច «ភ្នែកគ្រប់ទិស» និងការសម្លឹងរបាំស (Withitness & Be Seen Looking) ..... - 17 -

១០. កិច្ចនិចរៀបចំប្លង់កុ និងកន្លែងអង្គុយតាមគោលបំណងរបស់រៀន (Strategic Seating Arrangements) - 18 -

១១. កិច្ចនិចកំណត់កម្រិតសំឡេងក្នុងថ្នាក់ (Voice Level Chart / CHAMPS Model) ..... - 19 -

១២. កិច្ចនិចគ្រប់គ្រងការផ្លាស់ប្តូរសកម្មភាព និងឧបករណ៍កំណត់ម៉ោង (Smooth Transitions & Visual Timers) ..... - 20 -

១៣. កិច្ចនិចបែងចែកភូនាទីក្នុងក្រុមដើម្បីបង្កើនគណនេយ្យភាព (Assigning Group Roles for Accountability) ..... - 21 -

១៤. កិច្ចនិចផ្តល់ការណែនាំខ្លី ច្បាស់ និងពិនិត្យការយល់ដឹង (Chunking Instructions & Check for Understanding - ICU) ..... - 22 -

១៥. គំនិតសរសើរជាក់លាក់ និងការរាយការណ៍នាឥរិយាបថវិជ្ជមាន (Behavior-Specific Praise & Positive Narration) ..... - 23 -

១៦. គំនិតប្រាក់ឧបត្ថម្ភ និងរង្វាន់រួមទីកន្លែង (Token Economy & Whole-Class Reward System) .... - 25 -

១៧. គំនិតសម្រាកខួរក្បាលរយៈពេលខ្លីរាយមាតិកា (Brain Breaks & Kinesthetic Attention Moves) . - 25 -

១៨. គំនិតកែលម្អឥរិយាបថរាយមិនរំខានរបៀប (Least Invasive Intervention / Private Redirection) ... - 26 -

១៩. យុទ្ធសាស្ត្របន្ទុះ ការរៀបចំប្លង់ + ការបែងចែកតួនាទី + កម្រិតសំឡេង (Seating + Group Roles + Voice Levels) ..... - 27 -

២០. យុទ្ធសាស្ត្របន្ទុះ សញ្ញាទាញចំណាប់អារម្មណ៍ + ការផ្អាកជាយុទ្ធសាស្ត្រ + ការសរសើរវិជ្ជមាន (Signal + Strategic Pause + Positive Narration) ..... - 29 -

២១. ការអនុវត្តយកបញ្ហាឥរិយាបថបែបកសាងឡើងវិញ និងកិច្ចសន្ទនាឆ្លុះបញ្ចាំង (Restorative Practices & Reflective Dialogue) ..... - 30 -

ការតាមដាន និងវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនជាបំណាក់ (Formative Monitoring in Classroom Management) ..... - 32 -

ធនធានសម្រាប់ការសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែម..... - 33 -

ឯកសារយោង..... - 34 -

អារម្ភកថា

សៀវភៅ «វិធីសាស្ត្រ និងតិចនិចក្នុងការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន» នេះត្រូវបានចងក្រងឡើងក្នុងគោលបំណងផ្តល់ជា «យុគ្គទ្វេសក៍អនុវត្ត» ដ៏ឆានប្រយោជន៍សម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ គរុសិស្ស គរុនិស្សិត និងអ្នករៀបរំ ក្នុងការជ្រើសរើសយកយុទ្ធសាស្ត្រ និងតិចនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនមកប្រើប្រាស់ឱ្យបានប្រសិទ្ធភាព រស់រវើក និងប្រកបដោយភាពកក់ក្តៅ។ ខ្លឹមសារនៅក្នុងសៀវភៅនេះ បានសម្រាំងយកវិធីសាស្ត្រ និងតិចនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនសំខាន់ៗចំនួន ២១ ចាប់ពីការកសាងបទបញ្ជាវិន្ទក្នុង និងទម្លាប់ប្រចាំថ្ងៃ ការប្រើប្រាស់សញ្ញាទាញការយកចិត្តទុកដាក់ (Attention Moves) រហូតដល់ការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពក្រុម យុទ្ធសាស្ត្របន្ធូ និងការរោះត្រាយបញ្ហាឥរិយាបថសិស្សបែបវិជ្ជមាន ដើម្បីឆ្ពោះយកបរទៅនឹងគ្រប់ដំណាក់កាលនៃរយៈពេលបង្រៀន។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងស្មោះអស់ពីដួងចិត្តដូនចំអោះលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងក្រុមការងាររបស់ទាំងអស់ ដែលតែងតែផ្តល់នូវនាតុចូល ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងមតិរិះគន់ដើម្បីស្តាបនា។ ការរួមចំណែកទាំងនេះបានធ្វើឱ្យសៀវភៅនេះក្លាយជាស្នាដៃដ៏ឆានតម្លៃ និងឆ្ពោះយកបរទៅនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់គ្រូបង្រៀននៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា។

ខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា សៀវភៅនេះនឹងក្លាយជាជំនួយការដ៏ល្អ និងជាប្រភពគំនិតវិធីប្រឌិតសម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ក្នុងការកសាងបរិយាកាសសិក្សាមួយដែលឆានសណ្តាប់ធ្នាប់ រោរពេញដោយការគោរពគ្នាជាមួយ និងប្រសិទ្ធភាពសិក្សាខ្ពស់។ រាល់មតិរិះគន់ដើម្បីស្តាបនាពីសំណាក់មិត្តអ្នករាន នឹងក្លាយជាកម្លាំងចិត្តដ៏វិសេសវិសាលសម្រាប់ការរកិវឌ្ឍស្នាដៃបន្តបន្ទាប់ទៀត។

សូមជូនពរលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងអ្នករៀបរំទាំងអស់ ទទួលបានជោគជ័យក្នុងបេសកកម្មបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សសម្រាប់សង្គមជាតិ។

ភ្នំកែវ, ថ្ងៃរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៦
អ្នកចងក្រង៖ លោក រេមង ឈុនឡង

សេចក្តីផ្តើម

នៅក្នុងបរិបទនៃការអប់រំក្នុងសតវត្សទី២១ ការបង្រៀនតាមរបៀបសកម្ម (Active Learning) អាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយជោគជ័យ លុះត្រាតែមានមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំនៃ «ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព» (Effective Classroom Management)។ ការផ្លាស់ប្តូរពីការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនបែបប្រៀវពាណីដែលរំពឹងលើការដាក់ទណ្ឌកម្ម និងការបង្ខិតបង្ខំ ឬកជាការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនបែបបុរេសកម្ម និងវិជ្ជមាន (Proactive and Positive Classroom Management) គឺជាគន្លឹះដ៏សំខាន់បំផុតក្នុងការកសាងវប្បធម៌សិក្សាដែលសិស្សានុសិស្សមានអារម្មណ៍សុវត្ថិភាព ងាយស្ទាយវិនិយ និងមានទំនួលខុសត្រូវលើការសិក្សារបស់ខ្លួន។

សៀវភៅនេះត្រូវបានចងក្រងឡើងក្នុងគោលបំណងផ្តល់ជា «ឧត្តរទ្វេសក៍អនុវត្ត» សម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងអ្នករៀបរំ ក្នុងការជ្រើសរើសយកវិធីសាស្ត្រ និងភិចនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនឬកប្រើប្រាស់ឱ្យសមស្របតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង។ ខ្លឹមសារនៅក្នុងសៀវភៅនេះ រួមបញ្ចូលនូវភិចនិចសំខាន់ៗចំនួន ២១ ចាប់ពីភិចនិចរៀបចំទម្លាប់រើមរ៉ាង ភិចនិចទាញការយកចិត្តទុកដាក់ (Repertoire of Attention Moves) រហូតដល់ការគ្រប់គ្រងការងារក្រុម និងការរួមបញ្ចូលគ្នានៃភិចនិចផ្សេងៗ ដូចជា ការរៀបចំប្លង់តុ + ការបែងចែកតួនាទី + កម្រិតសំឡេង ជាដើម។

អ្វីដែលអ្នកនឹងទទួលបានពីសៀវភៅនេះ៖

- **ភាពចម្រុះនៃវិធីសាស្ត្រ និងភិចនិច៖ ភិចនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនដែលសិក្ខាសមសម្រាប់គ្រប់កម្រិតថ្នាក់ និងគ្រប់មុខវិជ្ជា ទាំងថ្នាក់រៀនភូច និងថ្នាក់រៀនដែលមានសិស្សច្រើន។**
- **ការអនុវត្តជាក់ស្តែងតាមរយៈការប់រំរយៈ ការអានល់ពីរបៀបរៀបចំ និងដំហានៃការអនុវត្តភិចនិចនីមួយៗយ៉ាងច្បាស់លាស់ អមដោយឧទាហរណ៍អនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងថ្នាក់រៀន។**
- **សំណោះត្រាយលើបញ្ហាប្រឈម៖ ការវិភាគរំពីឧបសគ្គដែលអាចកើតឡើងក្នុងពេលអនុវត្ត និងសំណោះត្រាយជាក់លាក់ដើម្បីជួយឱ្យគ្រូបង្រៀនទប់ស្កាត់ការរំខាន និងបង្កើនពេលវេលាសិក្សា។**

យើងសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា សៀវភៅនេះនឹងក្លាយជាជំនួយការដ៏ល្អសម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ក្នុងការកសាងបរិយាកាសថ្នាក់រៀនដែលរោរពញដោយសណ្តាប់ធ្នាប់ ភាពវិជ្ជមាន និងជួយឱ្យសិស្សានុសិស្សក្លាយជាអ្នកសិក្សាប្រកបដោយវិនិយ និងសីលធម៌ល្អ។

អាជ្ញាបណ្ណចែករំលែក (Creative Commons License)

សៀវភៅស្តីពី «វិធីសាស្ត្រ និងភិចនិចក្នុងការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន» នេះត្រូវបានចែករំលែកក្រោមអាជ្ញាបណ្ណ គ្រីអេធីវ ខមមិនស៍ CC BY-NC-ND 4.0 (Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International) សម្រាប់កំណែអេឡិចត្រូនិចជាភាសាខ្មែរ។ អាជ្ញាបណ្ណនេះអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់បន្តចម្លង និងចែកចាយឯកសារគ្រប់ទម្រង់ ឬមធ្យោបាយណាមួយក្នុងទម្រង់ដើម សម្រាប់គោលបំណងមិនមែនពាណិជ្ជកម្ម និងលុះត្រាតែមានការផ្តល់ក្រេឌីតដល់ស្ថាបនិក៖

BY (ការផ្តល់ក្រេឌីត)៖ ត្រូវផ្តល់ក្រេឌីតដល់អ្នកចងក្រងគឺ ហេង ឈុនឡេង (HENG Chhunleng)។

NC (មិនមែនពាណិជ្ជកម្ម)៖ អនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ស្នាដៃនេះសម្រាប់តែគោលបំណងអប់រំ និងមិនមែនពាណិជ្ជកម្មប៉ុណ្ណោះ។

ND (មិនមានការកែប្រែលើស្នាដៃដើម)៖ ដើម្បីសុំសិទ្ធិក្នុងការកែប្រែ ឬសម្របសម្រួល សូមទាក់ទងមកកាន់អ្នកចងក្រង ហេង ឈុនឡេង (HENG Chhunleng)។

អាសយដ្ឋានអ៊ីមែល៖ chhunleng098@gmail.com

Telegram៖ 098728190

វិធីសាស្ត្រ និងគំនិតក្នុងការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន (Classroom Management)

"ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនដ៏ជានប្រសិទ្ធភាព គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏សំខាន់បំផុតដែលអាចឱ្យការបង្រៀន និងការរៀនសូត្របញ្ចឹតទៅបានដោយរលូនគឺយ (Marzano, Marzano, & Pickering, ២០០៣; Wong & Wong, ២០១៨)" ។

"Effective teaching and learning cannot take place in a poorly managed classroom (Marzano, Marzano, & Pickering, 2003; Wong & Wong, 2018)."

រូបភាពទី១៖ បរិយាកាសថ្នាក់រៀនដែលមានសណ្តាប់ធ្នាប់ និងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មរបស់សិស្ស (បង្កើតដោយ Gemini AI)

វិធីសាស្ត្រ និងតិចនិចក្នុងការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន (Classroom Management)

ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព មិនមែនជាការរង់ចាំដល់ពេលសិស្សបង្កបញ្ហាទើបដាក់ទណ្ឌកម្មនោះទេ ប៉ុន្តែគឺជាការរៀបចំផែនការបុរេសកម្ម (Proactive Planning) នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃម៉ោងបង្រៀន។ ដើម្បីជួយឱ្យសិស្សានុសិស្សរក្តាភរអារម្មណ៍ ដាយស្ម័គ្រចិត្តធ្វើការងាររួមគ្នា និងមិនមានការរំខានពេលវេលាសិក្សា លោកគ្រូ អ្នកគ្រូអាចជ្រើសរើសតិចនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនតាមការណែនាំសង្ខេបខាងក្រោម៖

តារាងណែនាំ៖ ការជ្រើសរើសតិចនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនតាមដំណាក់កាលនៃម៉ោងសិក្សា

ដំណាក់កាល និងស្ថានភាពក្នុងថ្នាក់	គោលបំណងចម្បងនៃការគ្រប់គ្រង	តិចនិចដែលសមស្របបំផុត (ផ្អែកលើមាតិការៀងៗខ្លួន)
១. ការរៀបចំបរិយាកាស និងទម្លាប់រៀបរយ (Rules, Expectations & Entry Routines)	• កសាងវប្បធម៌គោរពគ្នា និងការទទួលខុសត្រូវ • បង្កើតភាពកក់ក្តៅមុនចូលថ្នាក់ • ឱ្យសិស្សចាប់ផ្តើមគិតគ្លាមៗដោយមិនខាតពេល	១. Collaborative Rules (កិច្ចសន្យាថ្នាក់រៀនរួម) ២. Routines & Procedures (ទម្លាប់ប្រចាំថ្ងៃ) ៣. Threshold Greeting (ស្វាគមន៍នៅមាត់ទ្វារ) ៤. Do Now / Bell Ringer (កិច្ចការផ្ញើគ្លាមរបៀបរយ)
២. ការទាក់ទាញ និងរក្សាការយកចិត្តទុកដាក់ (Gaining & Sustaining Attention)	• ប្រមូលអារម្មណ៍សិស្សមកវិញយ៉ាងរហ័ស • កាត់បន្ថយការរំខានដោយមិនបាច់ស្រែក • កាត់បន្ថយបន្ទុកខួរក្បាល (Cognitive Load)	៥. Call and Response (សញ្ញាផ្តើយឆ្លង) ៦. Non-Verbal Hand Signals (សញ្ញាដៃមិនប្រើសំឡេង) ៧. Verbal Moves & Pause (សំឡេង និងការផ្អាក) ១៤. Chunking & ICU (ណែនាំខ្លី ច្បាស់ និងផ្សៀងផ្ទាត់)
៣. ការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពក្រុម និងមណ្ឌល (Managing Group Work & Transitions)	• រៀបចំកន្លែងអង្គុយឱ្យសមស្របនឹងសកម្មភាព • គ្រប់គ្រងកម្រិតសំឡេងពេលពិភាក្សាក្រុម • ប្តូរសកម្មភាពរហ័ស និងមានគណនេយ្យភាពគ្រប់គ្នា	១០. Strategic Seating (ការរៀបចំប្លង់កុ) ១១. Voice Level Chart (កម្រិតសំឡេង CHAMPS) ១២. Smooth Transitions & Timers (ប្តូរសកម្មភាព) ១៣. Assigning Group Roles (បែងចែកតួនាទីក្រុម) ១៩. Seating + Roles + Voice Level (យុទ្ធសាស្ត្របន្សំ)
៤. ការលើកទឹកចិត្ត និងពង្រឹងអរិយាបថវិជ្ជមាន (Positive Reinforcement & Energy)	• លើកទឹកចិត្តសិស្សឱ្យឃុតគម្លៀងគ្នាមគ្នា • បង្កើនថាមពលនៅពេលសិស្សហាក់នឿយឬងងុយគេង • បង្កើតរបៀបវារៈរបស់ថ្នាក់រៀន	១៥. Behavior-Specific Praise & Positive Narration ១៦. Token Economy & Class Reward System ១៧. Brain Breaks (សង្ខេបខួរក្បាលរយៈពេលខ្លី) ២០. Signal + Pause + Positive Narration (បន្សំ)
៥. ការត្រួតពិនិត្យ និងកែលម្អអរិយាបថរំខាន (Monitoring, Redirection & Restoration)	• ទប់ស្កាត់បញ្ហាមុនពេលវាកើតមាន • កែលម្អអរិយាបថសិស្សដោយរក្សាកិត្តិយសសិស្ស • ដោះស្រាយទំនាស់ដោយការឆ្លុះបញ្ចាំង និងកសាងឡើងវិញ	៨. Proximity Control (ការដើរក្បែរសិស្ស) ៩. Withitness & Be Seen Looking (ភ្នែកគ្រប់ទិស) ១៨. Least Invasive Intervention (កែលម្អស្ងាត់ៗ) ២១. Restorative Practices (កិច្ចសន្ទនាកសាងឡើងវិញ)

💡 **ចំណាំ៖** *"តិចនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនមួយអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងដំណាក់កាលច្រើនខុសៗគ្នា អាស្រ័យទៅលើកម្រិតថ្នាក់ ចំនួនសិស្ស និងភាពបត់បែនរបស់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូក្នុងការរៀបចំសកម្មភាពបង្រៀន។"*

១. តិចនិចកសាងកិច្ចសន្យា និងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងថ្នាក់រៀនរួមគ្នា (Collaborative Classroom Rules & Social Contract)

Collaborative Classroom Rules (*ការកសាងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងថ្នាក់រៀនរួមគ្នា*) គឺជាវិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនបែបប្រជាធិបតេយ្យ ដែល *គ្រូ និងសិស្សរួមគ្នាកំណត់គោលការណ៍រួម និងកិច្ចសន្យាសង្គម (Social Contract) សម្រាប់ថ្នាក់រៀន*។ ជំនួសឱ្យការដាក់បទបញ្ជាពីលើចុះក្រោមដោយគ្រូម្នាក់ឯង ការឱ្យសិស្សចូលរួមបញ្ចេញមតិក្នុងការបង្កើតច្បាប់ថ្នាក់រៀន ជួយបង្កើនភាពជាម្ចាស់ (Ownership) និងស្វ័យវិនិយ។ តិចនិចនេះគួរប្រើនៅសប្តាហ៍ទី១នៃឆ្នាំសិក្សាថ្មី ឬនៅពេលចាប់ផ្តើមឆមាសថ្មី ដើម្បីកសាងវប្បធម៌គោរពគ្នាទៅវិញទៅមក។

☞ ជំហានអនុវត្ត

- **ជំហានទី១៖** គ្រូដាក់សំណួរបំផុសគំនិតឱ្យសិស្សគិតជាមុនគូ ឬក្រុមតូច (ឧ. "តើយើងចង់ឱ្យថ្នាក់រៀនរបស់យើងមានបរិយាកាសបែបណា ដើម្បីឱ្យគ្រប់គ្នារៀនបានពូកែ និងសប្បាយចិត្ត?")។
- **ជំហានទី២៖** សិស្សសរសេរគំនិតលើក្រដាស រួចយកមូលដ្ឋានជាចំណុចរួមនៅលើក្តារខៀន។
- **ជំហានទី៣៖** គ្រូ និងសិស្សសម្រាំងយកបទបញ្ជាសំខាន់ៗពី ៤ ទៅ ៥ ចំណុច ដោយប្រើឃ្លាវិជ្ជមាន (ឧ. ជំនួសឱ្យពាក្យ "ហាមនិយាយគ្នា" យកជា "យើងស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់នៅពេលមិត្តភក្តិឬគ្រូកំពុងនិយាយ")។
- **ជំហានទី៤៖** សរសេរបទបញ្ជាទាំងនោះលើផ្ទាំងក្រដាសធំ (Poster) រួចឱ្យសិស្សគ្រប់រូបចុះហត្ថលេខា ឬគូរតំណាងពណ៌ ដើម្បីបង្ហាញពីការព្រមព្រៀងរួមគ្នា។
- **ជំហានទី៥៖** បិទផ្ទាំងកិច្ចសន្យានៅកន្លែងដែលងើលឃើញច្បាស់ និងរំលឹកឡើងវិញជាប្រចាំ។

✎ ទាហរណ៍ដាក់ស្នើ (គ្រប់មុខវិជ្ជា - ថ្ងៃបើកបរវិសេសកាល)៖

- គ្រូចែកក្រដាសស្អិត (Sticky notes) ឱ្យសិស្សម្នាក់១សន្លឹក ដើម្បីសរសេរទម្លើយ១ ដែលខ្លួនចង់ឃើញពីមិត្តរួមថ្នាក់។
- គ្រូ និងសិស្សបូកសរុបបានដា «គោលការណ៍ឋាសទាំង ៥ ប្រចាំថ្នាក់»៖ (១) យករៀនឡើងទាត់ និងទាន់ហ៊ោង (២) លើកដៃសុំសិទ្ធិមុននិយាយ (៣) សហការ និងជួយគ្នាក្នុងក្រុម (៤) រក្សាអនាម័យ និងសម្ភារៈថ្នាក់រៀន (៥) ប្រើពាក្យសម្តីគួរសម និងលើកទឹកចិត្តគ្នា។

✷ ផលវិបាក និងមំរណាះត្រាយ

- **ផលវិបាក៖** បទបញ្ជាអាចមានច្រើនចំណុចពេកធ្វើឱ្យសិស្សចាំមិនអស់ ឬគ្លាយជាគ្រាន់តែជាក្រដាសបិទជាប់ដរញ៉ាំងដែលគ្មានការអនុវត្ត។

- ដំណោះស្រាយ៖ កំណត់ច្បាប់ ៣–៥ ចំណុចខ្លីៗដាយចាំ និងយកចំណុចទាំងនោះមកឆ្លុះបញ្ចាំង ១នាទីនៅដើមរៀង ឬចុងរៀងសិក្ខា។

២. គតិចនិចរៀបចំទម្លាប់ និងនីតិវិធីប្រចាំថ្ងៃ (Classroom Routines & Procedures)

តាមទ្រឹស្តីរបស់ Wong & Wong (2018) បញ្ហាភាគច្រើននៅក្នុងថ្នាក់រៀនមិនមែនកើតឡើងដោយសារសិស្សខូចនោះទេ ប៉ុន្តែបណ្តាលមកពីសិស្សមិនដឹងច្បាស់ពី «នីតិវិធី និងទម្លាប់» (Procedures and Routines) នៃការធ្វើសកម្មភាពនីមួយៗ។ ការបង្រៀនទម្លាប់ប្រចាំថ្ងៃឱ្យបានច្បាស់លាស់ ជួយឱ្យថ្នាក់រៀនដំណើរការដោយស្ងប់ស្ងៀង និងសន្សំសិចពេលវេលាបង្រៀន។ គតិចនិចនេះគួរប្រើសម្រាប់សកម្មភាពដែលកើតឡើងដដែលៗ ដូចជា ការដើរចូលថ្នាក់ ការប្រមូលសៀវភៅកិច្ចការ ការសុំច្បាប់ចេញក្រៅ និងការរៀបចំតុមុនចេញទៅផ្ទះ។

✏ ដំណើរការអនុវត្ត (តាមគំរូ ៣ ដំហានរបស់ Harry Wong)

- ដំហានទី១ - ពន្យល់ និងបង្ហាញគំរូ (Explain & Model)៖ គ្រូពន្យល់យ៉ាងច្បាស់ និងធ្វើត្រាប់បង្ហាញសិស្សពីរបៀបអនុវត្តនីតិវិធីនោះ (ខ. របៀបបញ្ជូនសៀវភៅកិច្ចការពីតុក្រោយមកតុមុខ)។
- ដំហានទី២ - ហ្វឹកហាត់សាកល្បង (Rehearse)៖ ឱ្យសិស្សអនុវត្តសាកល្បងស្តាម៉ាក្រោមការសង្កេត និងណែនាំរបស់គ្រូ។
- ដំហានទី៣ - ពង្រឹង និងរំលឹក (Reinforce)៖ សរសើរនៅពេលសិស្សធ្វើបានត្រូវ និងឱ្យអនុវត្តម្តងទៀតដោយឆ្មៗប្រសិនបើមិនទាន់មានរបៀបរៀបរយ រហូតដល់ក្លាយជាទម្លាប់ធម្មជាតិ។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (ការប្រមូលសន្លឹកកិច្ចការក្នុងថ្នាក់ដែលមានសិស្ស ៤៥នាក់)៖

- ជំនួសឱ្យការឱ្យសិស្សទាំង ៤៥នាក់ ក្រោកដើរយកក្រដាសមកដាក់លើតុគ្រូដែលបង្កភាពរញ៉េរញ៉ៃ គ្រូបង្រៀននីតិវិធី «ហុចទៅមុខតាមជួរ»៖ សិស្សតុក្រោយបង្អស់ដាក់ក្រដាសលើតុមុខបន្តបន្ទាប់គ្នាក្នុងរយៈពេល ១៥វិនាទី ហើយប្រគល់ជួរតុមុខបង្អស់យកមកដាក់លើតុគ្រូ។

✷ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ គ្រូគ្រាន់តែប្រាប់នីតិវិធីដោយឆាប់ទេ ដោយមិនបានឱ្យសិស្សហ្វឹកហាត់សាកល្បង ធ្វើឱ្យសិស្សភ្លេចនៅថ្ងៃបន្ទាប់។
- ដំណោះស្រាយ៖ ចំណាយពេល ៣–៥ នាទីក្នុងសប្តាហ៍ដំបូងដើម្បីឱ្យសិស្សអនុវត្តសាកល្បង (Practice) រហូតដល់ស្ទាត់ជំនាញ។

៣. តិចនិចស្វាគមន៍សិស្សនៅមាត់ទ្វារថ្នាក់ (Threshold / Positive Greeting at the Door)

តិចនិចស្វាគមន៍សិស្សនៅមាត់ទ្វារថ្នាក់ គឺជាតិចនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនដ៏សាមញ្ញបំផុត ប៉ុន្តែមានឥទ្ធិពលខ្ពស់ (សិក្សាដោយ Lemov, 2021 និង Cook et al., 2018)។ ការឈរស្វាគមន៍សិស្សនៅមាត់ទ្វារថ្នាក់មុនពេលចូលរៀន ជួយកសាងទំនាក់ទំនងវិជ្ជមានរវាងគ្រូនិងសិស្ស ពិនិត្យមើលស្ថានភាពអារម្មណ៍សិស្ស និងកំណត់បរិយាកាសស្ងប់ស្ងាត់មុនពេលសិស្សឈានជើងចូលក្នុងថ្នាក់។ តិចនិចនេះគួរប្រើនៅដើមរយៈពេលសិក្ខាឬក្រោយពេលចេញលេង។

✏ ដំណើរការអនុវត្ត

- ជំហានទី១៖ គ្រូឈរនៅមាត់ទ្វារថ្នាក់រៀន ដែលអាចមើលឃើញទាំងសិស្សនៅខាងក្រៅ និងសិស្សដែលចូលអង្គុយក្នុងថ្នាក់។
- ជំហានទី២៖ ស្វាគមន៍សិស្សម្នាក់ៗដោយស្នាមញញឹម ការសំពះ ឬសញ្ញាស្វាគមន៍ និងហៅឈ្មោះសិស្ស (ឧ. "សួស្តី សុខា! រីករាយដែលបានជួបប្អូនថ្ងៃនេះ")។
- ជំហានទី៣៖ ភ្ជាប់ជាមួយការរំលឹកខ្លីៗអំពីកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើភ្លាមៗពេលអង្គុយចុះ (ឧ. "សូមចូលអង្គុយតាមកន្លែង រួចបើកសៀវភៅទំព័រទី១២ ណា៎")។
- ជំហានទី៤៖ ប្រសិនបើសិស្សណាម្នាក់រត់ ឬឡូឡា គ្រូឱ្យសិស្សនោះឈប់បន្តិច ដកដង្ហើមមួយៗ រួចដើរចូលថ្នាក់ម្តងទៀតដោយស្ងប់ស្ងាត់។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (ម៉ោងរៀនបន្ទាប់ពីម៉ោងចេញលេង)៖

- ក្រោយម៉ោងចេញលេង សិស្សច្រើនរែបរែកញើស និងដដែកគ្នាខ្លាំងៗ។ គ្រូឈរនៅមាត់ទ្វារញញឹមដាក់សិស្ស ហើយនិយាយថា៖ «សូមស្វាគមន៍មកកាន់ម៉ោងគណិតវិទ្យា! សូមដើរចូលថ្មមៗ នឹកទឹកឱ្យហើយ រួចផ្ញើលំហាត់រំលឹក ២ឬ៣នៅលើក្តារខៀន»។ សិស្សប្តូរអារម្មណ៍ពីការលេងមកជាការត្រៀមខ្លួនរៀនភ្លាមៗ។

✷ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ ពេលគ្រូរំលងស្វាគមន៍សិស្សនៅមាត់ទ្វារ សិស្សដែលចូលក្នុងថ្នាក់មុនអាចដដែកគ្នាលេង។
- ដំណោះស្រាយ៖ ត្រូវភ្ជាប់តិចនិចនេះជាមួយតិចនិចទី៤ គឺ «កិច្ចការធ្វើភ្លាមៗដើមរយៈពេល (Do Now)» នៅលើក្តារខៀន ដើម្បីឱ្យសិស្សដែលចូលមុនមានកិច្ចការធ្វើភ្លាមៗ។

៤. គំនិតកិច្ចការផ្តើមម៉ោង «ធ្វើស្លាម» (Do Now / Bell Ringer Activity)

គំនិតកិច្ចការផ្តើមម៉ោង «ធ្វើស្លាម» គឺជាសកម្មភាពខ្លី (៣–៥ នាទី) ដែលគ្រូសរសេរដាក់លើក្តារខៀនជាស្រេចមុនពេលសិស្សចូលថ្នាក់ ដើម្បីឱ្យសិស្សចាប់ផ្តើមធ្វើស្លាមៗដោយឯករាជ្យ ដោយមិនចាំបាច់រង់ចាំគ្រូប្រាប់។ វាជួយសន្សំបានពេលវេលាទំនេរដើមម៉ោងដែលសិស្សច្រើនតែដេកគ្នា ឬដើរលេងក្នុងថ្នាក់។ **គំនិតនេះគួរប្រើនៅរៀងរាល់ដើមម៉ោងសិក្សា ដើម្បីរំលឹកមេរៀនចាស់ ឬភ្ជាប់ទៅមេរៀនថ្មី។**

✍ ដំណើរការអនុវត្ត

- ជំហានទី១៖ គ្រូសរសេរកិច្ចការខ្លីៗនៅជ្រុងក្តារខៀន (កន្លែងដែលជារៀងរាល់ថ្ងៃ) ក្រោមចំណងជើងថា «កិច្ចការផ្តើមម៉ោង (Do Now)»។
- ជំហានទី២៖ កិច្ចការនោះគួរតែ៖ (១) ចំណាយពេលត្រឹម ៣–៥ នាទី (២) សិស្សអាចធ្វើដោយខ្លួនឯងបានដោយមិនបាច់គ្រូពន្យល់ (៣) តម្រូវឱ្យមានការសរសេរចម្លើយក្នុងសៀវភៅធ្វាម។
- ជំហានទី៣៖ ខណៈពេលសិស្សកំពុងធ្វើកិច្ចការ គ្រូអាចហៅវត្តមាន ឬដើរពិនិត្យមើលសិស្ស។
- ជំហានទី៤៖ ពេលចប់ ៣–៥ នាទី គ្រូកែចម្លើយយ៉ាងរហ័ស ហើយភ្ជាប់ចូលមេរៀនថ្មីតែម្តង។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា ប្រវត្តិវិទ្យា ឬភាសាខ្មែរ)៖

- នៅលើក្តារខៀនមានសរសេរ៖ «កិច្ចការធ្វើស្លាម (៣នាទី)៖ ចូរសរសេរឈ្មោះប្រាសាទបុរាណខ្មែរឱ្យបាន ៣ និងខេត្តដែលប្រាសាទនោះតាំងនៅ ដាក់ក្នុងសៀវភៅធ្វាមរបស់ប្អូនដោយស្ងាត់ស្ងៀម»។ សិស្សចូលមកដល់កុស្តាម ដកសៀវភៅសរសេរស្លាមដោយស្ងាត់ស្ងៀម។

✷ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ ប្រសិនបើសំណួរពិបាកពេក សិស្សនឹងឈប់ធ្វើ ហើយងាកទៅសួរគ្នាបង្កជាសំឡេងរំខាន។
- ដំណោះស្រាយ៖ រៀបចំសំណួរដែលផ្អែកលើចំណេះដឹងមូលដ្ឋាន ឬមេរៀនថ្ងៃមុន ដែលសិស្សគ្រប់កម្រិតអាចចាប់ផ្តើមសរសេរបានស្លាម។

៥. គំនិតសញ្ញាទាញការយកចិត្តទុកដាក់ដោយសំឡេង និងចង្វាក់ (Call and Response & Auditory Signals)

Call and Response (ការហៅ និងឆ្លើយតបតាមចង្វាក់) គឺជាគំនិតទាញការយកចិត្តទុកដាក់ (Attention Getter) ដ៏ងាយប្រសិទ្ធភាព ដែលជួយឱ្យគ្រូប្រមូលអារម្មណ៍សិស្សទូទាំងថ្នាក់ឱ្យស្ងាត់ និងងាកមក

ដើលគ្នាក្នុងរយៈពេល ៣–៥ វិនាទី ដោយគ្មានចាំបាច់ស្រែក ឬគោះកូ។ **គំនិតនេះគួរប្រើនៅពេលសិស្សកំពុងពិភាក្សាច្រើយ៉ាងផុសផុស ហើយគ្មានផ្លាកដើម្បីផ្តល់ការណែនាំបន្ថែម ឬបញ្ចប់សកម្មភាព។**

☞ ដំណើរការអនុវត្ត

- ជំហានទី១៖ គ្រូណែនាំឃ្លា «ហៅ (Call)» របស់គ្រូ និងឃ្លា «ឆ្លើយតប (Response)» របស់សិស្សរួមជាមួយកាយវិការ (ដូចជា ឈប់សរសេរ ងាក់បិចចុះ ភ្នែកដើលមកគ្រូ)។
- ជំហានទី២៖ ហ្វឹកហាត់សាកល្បងជាមួយសិស្ស ២–៣ នាក់ រហូតដល់សិស្សទាំងអស់ឆ្លើយតបព្រមគ្នា និងស្ងាត់ស្ងៀមក្រោយឆ្លើយចប់។
- ជំហានទី៣៖ អាចប្រើចង្វាក់ទះដៃ (Clapping Rhythm) ដូចជា ទះដៃ ១ដង-២ដង-៣ដង ឬប្រើកណ្តឹងតូចនៅលើតុគ្រូ។
- ជំហានទី៤៖ រង់ចាំរហូតដល់សិស្សស្ងាត់ ១០០% ទើបគ្រូចាប់ផ្តើមនិយាយណែនាំ។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (គ្រប់កម្រិតថ្នាក់)៖

- គំរូទី១ (បឋម និងមធ្យមសិក្សា)៖ គ្រូនិយាយ៖ "ភ្នែកដើលមកណា?" → សិស្សឆ្លើយព្រមគ្នា៖ "ដើលមកលោកគ្រូ/អ្នកគ្រូ!" រួចអង្គុយចូលដំណែងស្ងាត់ស្ងៀម។
- គំរូទី២ (ចង្វាក់ទះដៃ)៖ គ្រូនិយាយដោយសំឡេងល្មម៖ "បើឮសំឡេងគ្រូ ទះដៃមួយដង!" (ផ្លាប់!) "បើឮសំឡេងគ្រូ ទះដៃពីរដង!" (ផ្លាប់! ផ្លាប់!) សិស្សទាំងអស់ងាកមកដើលគ្រូដោយស្ងាត់ស្ងៀម។

✷ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ សិស្សខ្លះស្រែកឆ្លើយតបខ្លាំងពេក ឬឆ្លើយរួចហើយនៅតែបន្តជជែកគ្នា។
- ដំណោះស្រាយ៖ បង្រៀនច្បាប់ច្បាស់ថា «ឆ្លើយចប់ = ងាក់បិច ភ្នែកដើលគ្រូ» និងផ្លាស់ប្តូរឃ្លាថ្មីរៀងរាល់ ២–៣ សប្តាហ៍ដើម្បីកុំឱ្យសិស្សស្ទាំ។

៦. តិចនិចសញ្ញាដៃ និងកាយវិការមិនប្រើសំឡេង (Non-Verbal Hand Signals & Visual Cues)

Non-Verbal Hand Signals (សញ្ញាដៃមិនប្រើសំឡេង) គឺជាគំនិចទំនាក់ទំនងរវាងគ្រូ និងសិស្សដោយប្រើប្រាស់ដៃ ឬកាយវិការ ជំនួសឱ្យការស្រែកសុំច្បាប់ ឬការនិយាយកាត់ដេរៀន។ យោងតាមក្របខណ្ឌ Repertoire of Attention Moves (RTMs) ការប្រើសញ្ញាមិនប្រើសំឡេងជួយរក្សាលំហូរនៃការបង្រៀនដោយមិនរំខានដល់ការគិតរបស់សិស្សដទៃ។ **គំនិចនេះគួរប្រើនៅពេលគ្រូកំពុងពន្យល់ដេរៀនសំខាន់ ឬពេលសិស្សកំពុងផ្តើរំហាក់ស្ងាត់ៗ។**

រូបភាពទី២៖ ការប្រើប្រាស់សញ្ញាដៃមិនប្រើសំឡេង (Non-Verbal Hand Signals) ដើម្បីរក្សាលំហូរមេរៀន (បង្កើតដោយ Gemini AI)

☞ សំណើរការអនុវត្ត

- ***ជំហានទី១៖*** *គ្រូកំណត់អត្តនំយៀនការលើកច្រោមដៃឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងបិទរូបភាពសញ្ញាដៃនៅជិតក្តារខៀន៖*
    - *លើកច្រោមដៃ ១ ☝ = សុំច្បាប់ទៅបន្ទប់ទឹក*
    - *លើកច្រោមដៃ ២ ✌ = សុំខ្ចីសម្ភារៈឬចិតរឡើង*
    - *លើកច្រោមដៃ ៣ 🤟 = សុំជំនួយពីគ្រូ*
    - *លើកដៃទាំងមូល ✋ = សុំឆ្លើយសំណួរ ឬបញ្ចេញមតិក្នុងមេរៀន*
- ***ជំហានទី២៖*** *គ្រូឆ្លើយតបទៅសិស្សវិញដោយដក់ក្បាល លើកមេដៃ 👍 (យល់ព្រម) ឬដាក់បាតដៃរាបស្មើ ✋ (សូមរង់ចាំបន្តិច) ដោយគ្រូមិនបាច់ឈប់និយាយពន្យល់មេរៀនឡើយ។*

❖ ទាហរណ៍ដាក់ស្នើម (ផ្នែករូបវិទ្យា ឬគណិតវិទ្យា)៖

- *ឧណ :ពេលគ្រូកំពុងពន្យល់រូបមន្តនៅលើក្តារខៀន សិស្ស «ក» ចង់ទៅបន្ទប់ទឹក។ ជំនួសឱ្យការស្រែកថា "លោកគ្រូ សុំចេញក្រៅ!" ដែលធ្វើឱ្យជិតភក្តិទាំងអស់ដាក់ផើល សិស្ស «ក» គ្រាន់តែលើកច្រោមដៃ ១។ គ្រូក្រឡេកឃើញ ហើយដក់ក្បាល ឬលើកមេដៃ សិស្ស «ក» ក៏ដើរចេញទៅដោយស្ងាត់ស្ងៀម។*

✷ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ***ផលវិបាក៖*** *សិស្សរអាចភ្លេចអត្តនំយៀនចំនួនច្រោមដៃនៅដំណាក់កាលដំបូង។*

- សំណោះស្រាយ៖ បិទផ្ទាំងរូបភាពសញ្ញាដៃ (Hand Signal Chart) នៅផ្នែកខាងលើនៃក្តារខៀន ដើម្បីឱ្យសិស្សមើលរហ័សភ្នែកគ្រប់ពេល។

៧. តិចនិចប្រើប្រាស់សំឡេង និងការផ្អាកជាយុទ្ធសាស្ត្រ (Verbal Attention Moves & Strategic Pause)

តិចនិចប្រើប្រាស់សំឡេង និងការផ្អាកជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺជាសិល្បៈនៃការប្រើប្រាស់ការលើកដាក់សំឡេង (Tone, Volume, Speed) និងការឈប់និយាយស្ងាត់ៗ (Strategic Pause / Wait Time) ដើម្បីទាញចំណាប់អារម្មណ៍សិស្សមកវិញ។ គ្រូដែលពូកែគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនមិនប្រើសំឡេងស្រែកខ្លាំងៗដើម្បីប្រកួតជាមួយសំឡេងសិស្សនោះទេ ប៉ុន្តែប្រើភាពស្ងាត់ស្ងៀម និងការបន្ទាបសំឡេងដើម្បីឱ្យសិស្សផ្តៀងត្រចៀកស្តាប់។ តិចនិចនេះគួរប្រើនៅពេលសិស្សចាប់ផ្តើមខ្ជិលខ្ជាវគ្នា ក្នុងរំឡងពេលគ្រូកំពុងពន្យល់មេរៀន។

✏ សំណើរការអនុវត្ត

- សំហាន៩ទី១ - ការផ្អាកជាយុទ្ធសាស្ត្រ (Strategic Pause)៖ នៅពេលឮសំឡេងដដែកគ្នា គ្រូឈប់និយាយស្ងាត់ៗនៅកណ្តាលប្រយោគ ឈរឱ្យនឹង ហើយសម្លឹងមើលទៅកាន់ថ្នាក់រៀនដោយទឹកមុខស្ងប់ស្ងាត់។
- សំហាន៩ទី២ - ការរង់ចាំ (Wait Time ៣–៥ វិនាទី)៖ ភាពស្ងាត់ស្ងៀមរបស់គ្រូ នឹងធ្វើឱ្យសិស្សដែលកំពុងដដែកគ្នាដឹងខ្លួន ហើយឈប់និយាយ។
- សំហាន៩ទី៣ - ការបន្ទាបសំឡេង (Lowering Volume)៖ ពេលសិស្សស្ងាត់ហើយ គ្រូចាប់ផ្តើមនិយាយបន្តដោយសំឡេងទាប និងច្បាស់ៗ ដែលទាមទារឱ្យសិស្សស្ងាត់បំផុតទើបស្តាប់ឮ។
- សំហាន៩ទី៤ - ការសង្កត់សំឡេងលើពាក្យគន្លឹះ៖ ផ្លាស់ប្តូរល្បឿន និងទឹកដមសំឡេង ដើម្បីកុំឱ្យសិស្សងងុយគេង។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា ជីវវិទ្យា ឬអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ)៖

- គ្រូកំពុងពន្យល់៖ «ចំណុចដែលសំខាន់បំផុតដែលនឹងចេញក្នុងការប្រឡងខែនេះ គឺ...» រួចគ្រូឈប់និយាយ ៤វិនាទី ដោយសារឃើញសិស្សក្រុងក្រោយកំពុងដដែកគ្នា។ ពេលសិស្សក្រុងក្រោយងាកមកមើលគ្រូ គ្រូញញឹមបន្តិច ហើយបន្ទាបសំឡេងនិយាយតិចៗច្បាស់ៗអំពីចំណុចសំខាន់នោះ។

✷ ដលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ដលវិបាក៖ គ្រូអាចរអាក់ឆ្អត់ចិនបានពេលផ្អាក ហើយបែរជាស្តីបន្ទោសសិស្សខ្លាំងៗដែលធ្វើឱ្យបរិយាកាសថ្នាក់រៀនតានតឹង។
- ដំណោះស្រាយ៖ រក្សាទឹកមុខស្ងប់ស្ងាត់ (Neutral & Calm posture) ហើយគ្មានតែនិយាយថា «អរគុណដែលប្អូនៗទាំងអស់គ្នាបានជាកម្លាំងស្តាប់វិញ» រួចបន្តមេរៀនភ្លាម។

៨. តិចនិចគ្រប់គ្រងដោយការដើរក្បែរសិស្ស (Proximity Control / Working the Crowd)

តិចនិចគ្រប់គ្រងដោយការដើរក្បែរសិស្ស ដែលអភិវឌ្ឍដោយ Fred Jones (2007) គឺជាតិចនិចដែលគ្រូប្រើប្រាស់ការផ្លាស់ទី និងការដើរទៅឈរក្បែរក្រុមសិស្ស ដើម្បីទប់ស្កាត់ឥរិយាបថរំខាន និងបង្កើនការផ្តោតអារម្មណ៍ ដោយមិនចាំបាច់និយាយស្តីបន្ទោសឬយប៉ាត់ឡើយ។ តាមធម្មជាតិ សិស្សតែងតែទិតទំនើការងារកាន់តែយកចិត្តទុកដាក់នៅពេលគ្រូដើរទៅជិត។ **តិចនិចនេះគួរប្រើគ្រប់ពេលបង្រៀន ពេលសិស្សធ្វើលំហាត់ឯង ឬពេលពិភាក្សាក្រុម។**

✍ ដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១៖ រៀបចំផ្លូវដើរ (Walkways) រវាងជួរក្រុមសិស្សឱ្យទូលាយ ដើម្បីឱ្យគ្រូអាចដើរទៅដល់គ្រប់ក្រុមសិស្សក្នុងថ្នាក់ដោយងាយស្រួល។
- ដំហានទី២៖ ខណៈពេលកំពុងពន្យល់មេរៀន ឬពេលសិស្សកំពុងធ្វើកិច្ចការ គ្រូដើរយឺតៗជុំវិញថ្នាក់ (Working the Crowd) ជាជាងឈរតែនៅមុខក្តារខៀន ឬរង្គុយនៅតុគ្រូ។
- ដំហានទី៣៖ ប្រសិនបើឃើញសិស្សពីរនាក់កំពុងដេកគ្នា ឬលេងសម្ភារៈ គ្រូដើរទៅឈរក្បែរក្រុមនោះដោយធម្មតា ហើយបន្តពន្យល់មេរៀនទៅកាន់ថ្នាក់ទាំងមូលពីទីតាំងនោះ។
- ដំហានទី៤៖ អាចគោះប្រាមដៃបន្តិចៗលើសៀវភៅសិស្ស ឬចង្អុលទៅកាន់លំហាត់ ដើម្បីជាសញ្ញាឱ្យសិស្សបន្តធ្វើកិច្ចការ។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា ភាសាអង់គ្លេស ឬគីមីវិទ្យា)៖

- ពេលសិស្សកំពុងកត់មេរៀន សិស្ស «ខ» នៅជួរទី៤ ចាប់ផ្តើមគូររូបរេលង និងបង្ហាញមិត្តភក្តិ។ គ្រូមិនស្រែកហៅឈ្មោះ «ខ» ពីមុខថ្នាក់ទេ តែគ្រូដើរយឺតៗទៅឈរក្បែរតុរបស់ «ខ» រយៈពេល ២០វិនាទី។ សិស្ស «ខ» ទុកគំនូរភ្លាម ហើយចាប់ផ្តើមកត់មេរៀនវិញដោយមិនបាក់មុខនៅមុខមិត្តភក្តិ។

✷ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ នៅពេលគ្រូដើរទៅឈរនៅផ្នែកខាងក្រោយថ្នាក់ សិស្សនៅតុមុខអាចជាកក្រោយមើលគ្រូ ឬចាប់ផ្តើមដដែកគ្នា។
- ដំណោះស្រាយ៖ ផ្លាស់ប្តូរទីតាំងឈរជាប្រចាំតាមរាងអក្សរ ∪ ឬរាងលេខ ៨ ជុំវិញថ្នាក់ ដើម្បីឱ្យសិស្សគ្រប់ជ្រុងដឹងថាគ្រូតែងតែដើរមកដល់តុរបស់ពួកគេ។

រូបភាពទី៣៖ ការប្រើប្រាស់គំនិតដើរក្បែរសិស្ស (Proximity Control) និងការគ្រប់គ្រងក្រុមតូច (បង្កើតដោយ Gemini AI)

៩. គំនិត «ភ្នែកគ្រប់ទិស» និងការសង្កេតរហ័ស (Withitness & Be Seen Looking)

គំនិត «ភ្នែកគ្រប់ទិស» និងការសង្កេតរហ័ស គឺជាទស្សនទានដ៏ល្បីល្បាញរបស់ Jacob Kounin (1970) រួមជាមួយគំនិត Be Seen Looking របស់ Doug Lemov (2021)។ វាសំដៅលើសមត្ថភាពរបស់គ្រូក្នុងការដឹងគ្រប់សកម្មភាពដែលកើតឡើងនៅគ្រប់ជ្រុងនៃថ្នាក់រៀន (ដូចមានភ្នែកនៅក្រោយខ្នង) និងការបង្ហាញឱ្យសិស្សឃើញច្បាស់ថាគ្រូកំពុងសង្កេតមើលពួកគេ។ **គំនិតនេះគួរប្រើនៅពេលគ្រូសរសេរលើក្តារ១ឡែក ពេលជួយសិស្សម្នាក់ ឬបន្ទាប់ពីគ្រូងាកបញ្ឈឱ្យសិស្សធ្វើអ្វីមួយ។**

ꕥ ដំណើរការអនុវត្ត

- ដំណាន់ទី១ - កុំបែរខ្នងងាក់សិស្សទាំងស្រុង៖ នៅពេលសរសេរលើក្តារ១ឡែង គ្រូឈរវាងបញ្ជិត ៤៥ដឺក្រេ ហើយសរសេរ ១ឃ្លា ងាកមើលសិស្ស ១ដង។
- ដំណាន់ទី២ - ឈរនៅជ្រុងដែលមើលឃើញគ្រប់គ្នា (Pastore's Perch)៖ នៅពេលជួយពន្យល់សិស្សម្នាក់ គ្រូត្រូវឈរនៅទីតាំងដែលភ្នែកគ្រូអាចដើរមើលឃើញសិស្សទាំងអស់ក្នុងថ្នាក់។

- ដំហានទី៣ - Be Seen Looking (បង្ហាញការសង្កេត)៖ បន្ទាប់ពីប្រាប់សិស្សឱ្យបើកសៀវភៅ គ្រូឈរចូលខ្លួន ងាកមើលពីឆ្វេងទៅស្តាំ ដើម្បីឱ្យសិស្សឃើញថាគ្រូកំពុងពិនិត្យមើលថាអ្នកណាខ្លះបានបើកសៀវភៅរួចហើយ។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា ភូមិវិទ្យា ឬគណិតវិទ្យា)៖

- គ្រូនិយាយថា៖ «សូមប្អូនៗងកបន្ទាត់ និងខ្មៅដៃងាក់លើតុក្នុងរយៈពេល ៥វិនាទី»។ បន្ទាប់មក គ្រូឈរនៅមុខថ្នាក់ ដើបក្បាលមើលពីដួរទី១ ដល់ដួរចុងក្រោយ ហើយងក់ក្បាលងាក់សិស្សដែលធ្វើបានរហ័ស។ សិស្សទាំងអស់ប្រញាប់ងកសម្ភារៈព្រោះឃើញគ្រូកំពុងសង្កេតមើលពួកគេ។

✷ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ គ្រូចំណាយពេលយូរពេកក្នុងការឱនដួយសិស្សម្នាក់ៗ ធ្វើឱ្យភ្លេចមើលក្រុមផ្សេងទៀតក្នុងថ្នាក់។
- ដំណោះស្រាយ៖ ប្រើរូបមន្ត «ដួយ ៣០វិនាទី - ដើបមើលថ្នាក់ ៥វិនាទី» ដើម្បីរក្សាវត្តមានរបស់គ្រូនៅទូទាំងថ្នាក់រៀន។

១០. តិចនិចរៀបចំប្លង់តុ និងកន្លែងអង្គុយតាមគោលបំណងមេរៀន (Strategic Seating Arrangements)

តិចនិចរៀបចំប្លង់តុ និងកន្លែងអង្គុយតាមគោលបំណងមេរៀន គឺជាការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តនៃថ្នាក់រៀនឱ្យសមស្របទៅនឹងវិធីសាស្ត្របង្រៀន និងចរិតលក្ខណៈរបស់សិស្ស។ ប្លង់តុមានឥទ្ធិពលផ្ទាល់ទៅលើអន្តរកម្មសិស្ស ការផ្តោតអារម្មណ៍ និងភាពងាយស្រួលរបស់គ្រូក្នុងការដើរត្រួតពិនិត្យ។ **តិចនិចនេះគួរប្រើដើម្បីរៀបចំថ្នាក់រៀននៅដើមវគ្គ ឬផ្លាស់ប្តូរទៅតាមប្រភេទសកម្មភាព (ដូចជា រៀន(ឯកជន), ពិភាក្សាក្រុមតូច, ឬពិភាក្សារួម)។**

▬ ដំណើរការអនុវត្ត និងប្រភេទប្លង់តុសំខាន់ៗ

- ប្លង់ជាដួរឈរ (Traditional Rows / Pairs)៖ សំត្តិសមបំផុតសម្រាប់ការពន្យល់មេរៀនពីគ្រូ ការធ្វើលំហាត់ឯកជ្ជា និងការប្រឡង ព្រោះសិស្សទាំងអស់បែរមុខទៅរកក្តារខៀន។
- ប្លង់រាងអក្សរ U (U-Shape / Horseshoe)៖ ល្អបំផុតសម្រាប់ការពិភាក្សាថ្នាក់រួម ការសម្តែងតួ (Role Play) និងការបង្ហាញពិសោធន៍នៅកណ្តាលថ្នាក់។
- ប្លង់ជាក្រុមតូច (Clusters / Pods of 4–6)៖ ល្អបំផុតសម្រាប់ការសិក្សាបៃបសកម្ម (Jigsaw, Station Rotation, Round Table)។

- ការចាត់តែងកន្លែងអង្គុយចម្រុះ (Mixed Seating Chart)៖ ដាក់សិស្សរៀនពូកែ និងមានវិន័យល្អឱ្យអង្គុយលាយជាមួយសិស្សដែលត្រូវការជំនួយ ឬសិស្សដែលងាយបែកអារម្មណ៍។

ឧទាហរណ៍ដាក់ស្តែង (ការបង្រៀនក្នុងថ្នាក់រៀននៅកម្ពុជាដែលមានតុវែង ឬតុពីរនាក់)៖

- នៅពេលត្រូវធ្វើការងារក្រុម ៤នាក់ គ្រូមិនចាំបាច់ឱ្យសិស្សរើកតុធ្ងន់ៗបង្កសំឡេងណាន់នោះទេ គឺគ្រាន់តែឱ្យសិស្សតុខាងមុខ «បង្វិលកៅអី ឬបែរខ្នងទៅក្រោយ» ទល់មុខជាមួយសិស្សតុខាងក្រោយ នោះនឹងក្លាយជាក្រុម ៤នាក់ក្នុងរយៈពេលត្រឹមតែ ១០វិនាទីប៉ុណ្ណោះ!

✷ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ ក្មួយប្លន់ក្រុមតូច សិស្សខ្លះអង្គុយបែរខ្នងដាក់ការរៀន ធ្វើឱ្យពិបាកមើលពេលគ្រូពន្យល់។
- ដំណោះស្រាយ៖ រៀបចំឱ្យសិស្សអង្គុយចំហៀងតុ (គ្មានអ្នកបែរខ្នងដាក់ការរៀន) និងផ្លាស់ប្តូរកន្លែងអង្គុយរៀងរាល់ខែ។

១១. តិចនិចកំណត់ការម្រិតសំឡេងក្នុងថ្នាក់ (Voice Level Chart / CHAMPS Model)

តិចនិចកំណត់ការម្រិតសំឡេងក្នុងថ្នាក់ ផ្អែកលើគំរូគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន CHAMPS របស់ Randy Sprick គឺជាតិចនិចកំណត់ការម្រិតសំឡេងពី ០ ដល់ ៤ សម្រាប់សកម្មភាពនីមួយៗក្នុងថ្នាក់។ នៅពេលធ្វើការសិក្សាបែបសកម្ម សិស្សតែងតែត្រូវការនិយាយពិភាក្សាគ្នា ប៉ុន្តែបើគ្មានការកំណត់ការម្រិតសំឡេងទេ ថ្នាក់រៀននឹងក្លាយជាឡូឡាខ្លាំងរំខានដល់ថ្នាក់ជិតខាង។ **តិចនិចនេះគួរប្រើមុនពេលចាប់ផ្តើមសកម្មភាពនីមួយៗ (ដូចជាអានស្ងាត់ធ្វើការជាមៃគ្នា ឬពិភាក្សាក្រុម)**។

កម្រិតសំឡេងទាំង ៥

- កម្រិត ០ - ស្ងាត់ទាំងស្រុង (Silent / Zero Voice)៖ គ្មានសំឡេងនិយាយ (ប្រើពេលប្រឡង អានស្ងាត់ ឬពេលគ្រូកំពុងពន្យល់)។
- កម្រិត ១ - សំឡេងខ្សឹប (Whisper Voice)៖ ឮតែម្នាក់ដែលអង្គុយជាប់ខ្លួន (ប្រើពេលសួរដេរគូខ្លីៗ)។
- កម្រិត ២ - សំឡេងពិភាក្សាតុតូច (Table Talk / Partner Voice)៖ ឮតែសមាជិកក្នុងក្រុម ៤នាក់ ក្រុមផ្សេងមិនឮ (ប្រើពេលធ្វើការងារក្រុម)។
- កម្រិត ៣ - សំឡេងធ្វើបទបង្ហាញ (Presenter Voice)៖ សំឡេងធ្លាស់ឮពេញថ្នាក់ (ប្រើពេលឡើងរាយការណ៍ ឬឆ្លើយសំណួរគ្រូ)។
- កម្រិត ៤ - សំឡេងក្រៅថ្នាក់ (Outdoor Voice)៖ ប្រើតែនៅទីធ្លាសាលា ឬការប្រកួតកីឡាប៉ុណ្ណោះ។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (រោលអនុវត្តតិចនិច Think-Pair-Share)៖

- *មុនចាប់ផ្តើម គ្រូចង្អុលទៅតារាងកម្រិតសំឡេងលើក្តារខៀន ហើយនិយាយថា៖ «ក្នុងវគ្គ Think យើងប្រើសំឡេងកម្រិត ០ រយៈពេល ១នាទី។ បន្ទាប់មក ក្នុងវគ្គ Pair យើងប្រើសំឡេងកម្រិត ២ (ប្រកែពីរនាក់ដៃគូ)»។*

✷ ដំណឹងវិជ្ជាក និងដំណោះស្រាយ

- *ដំណឹងវិជ្ជាក៖ ពេលពិភាក្សាយូរទៅ សំឡេងសិស្សច្រើនតែកើនឡើងពីកម្រិត ២ ទៅកម្រិត ៣ ឬ ៤ ដោយមិនដឹងខ្លួន។*
- *ដំណោះស្រាយ៖ គ្រូអាចចាត់តាំងសិស្សម្នាក់ក្នុងក្រុមជា «អ្នកត្រួតពិនិត្យសំឡេង (Noise Monitor)» ឬគ្រូប្រើសញ្ញាដៃបន្ទាបចុះក្រោមដើម្បីរំលឹកឱ្យបន្ថយសំឡេងមកកម្រិត ២ វិញ។*

១២. តិចនិចគ្រប់គ្រងការផ្លាស់ប្តូរសកម្មភាព និងឧបករណ៍កំណត់ម៉ោង (Smooth Transitions & Visual Timers)

តិចនិចគ្រប់គ្រងការផ្លាស់ប្តូរសកម្មភាព និងឧបករណ៍កំណត់ម៉ោង គឺជាតិចនិចគ្រប់គ្រងពេលវេលា និងចលនារបស់សិស្សនៅចន្លោះសកម្មភាពមួយទៅសកម្មភាពមួយទៀត (ឧ. ពីការស្តាប់គ្រូ ទៅជាការចូលក្រុម ឬពីការពិភាក្សាក្រុម ត្រឡប់មកកន្លែងដើមវិញ)។ ការសិក្សាបង្ហាញថា ថ្នាក់រៀនដែលគ្មានការគ្រប់គ្រងពេលផ្លាស់ប្តូរសកម្មភាព អាចបាត់បង់ពេលវេលារៀនសូត្រហួតដល់ ១០–១៥ នាទីក្នុងមួយម៉ោង។ ***តិចនិចនេះគួរប្រើរាល់ពេលប្តូរសកម្មភាព និងពេលកំណត់ម៉ោងផ្ទៃកិច្ចការ។***

☞ ដំណើរការអនុវត្ត

- *ដំហានទី១ - ផ្តល់សញ្ញាព្រមានមុនចប់ម៉ោង (Time Warning)៖ មុនពេលបញ្ចប់សកម្មភាព គ្រូប្រាប់មុន ១ ឬ ២ នាទី (ឧ. "នៅសល់ពេល ១នាទីទៀត សូមក្រុមនីមួយៗបញ្ចប់ប្រយោគចុងក្រោយ")។*
- *ដំហានទី២ - ប្រើពាក្យគន្លឹះចាប់ផ្តើម (Go Signal)៖ ពន្យល់ពីអ្វីដែលសិស្សត្រូវធ្វើឱ្យចប់សព្វគ្រប់សិន ទើបនិយាយពាក្យថា «ចាប់ផ្តើម!» ដើម្បីកុំឱ្យសិស្សក្រោកដើរមុនពេលគ្រូនិយាយចប់។*
- *ដំហានទី៣ - រាប់ថយក្រោយ (Countdown Transition)៖ រាប់ថយក្រោយពី ១០ ដល់ ១ ឱ្យសិស្សផ្លាស់ទីចូលក្រុម ឬត្រឡប់មកកន្លែងអង្គុយដើមវិញយ៉ាងរហ័ស និងស្ងាត់ស្ងៀម។*
- *ដំហានទី៤ - ប្រើនាឡិកាកំណត់ម៉ោង (Visual Timer)៖ បង្ហាញម៉ោងរាប់ថយក្រោយនៅលើទូរទស្សន៍/ស្លាយ ឬសរសេរម៉ោងបញ្ចប់លើក្តារខៀន។*

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (**ពេលប្តូរស្ថានីយក្នុងតិចនិច Station Rotation**)៖

- គ្រូបន្លឺសំឡេងកណ្តឹង ១ដង រួចនិយាយថា៖ «សូមទុកសម្ភារៈនៅលើតុស្ថានីយឱ្យបានរបៀប រួចដើរតាមទិសទ្រនិចនាឡិកាទៅកាន់ស្ថានីយបន្ទាប់ក្នុងរយៈពេល ១០វិនាទី... ចាប់ផ្តើម! ១០, ៩, ៨... ១!» សិស្សទាំងអស់រអ្ក់រយ៉ាតាមស្ថានីយថ្មីរួចរាល់ក្នុង ១០វិនាទី។

✷ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ សិស្សអាចប្រញាប់ប្រញាល់រត់បុកគ្នា ប្រសិនបើគ្រូរាប់ថយក្រោយលឿនពេក។
- ដំណោះស្រាយ៖ កំណត់ច្បាប់ថា «ដើរហាស និងស្ងាត់ ឯនមែនរត់» ហើយផ្តល់ពេលវេលាសមស្របតាមទំហំថ្នាក់រៀន (១០–២០ វិនាទី)។

១៣. តិចនិចបែងចែកតួនាទីក្នុងក្រុមដើម្បីបង្កើនគណនេយ្យភាព (Assigning Group Roles for Accountability)

តិចនិចបែងចែកតួនាទីក្នុងក្រុមដើម្បីបង្កើនគណនេយ្យភាព គឺជាតិចនិចគ្រប់គ្រងការងារក្រុមដែលផ្តល់ភារកិច្ចជាក់លាក់ដល់សមាជិកម្នាក់ៗ។ បញ្ហាធំបំផុតក្នុងការធ្វើការងារក្រុមគឺ សិស្សពូកែធ្វើការងារតែម្នាក់ឯង ខណៈសិស្សផ្សេងទៀតអង្គុយរេលង ឬដងែកគ្នាពីរឿងក្រៅមេរៀន។ ការកំណត់តួនាទីច្បាស់លាស់ធានាថាសិស្សគ្រប់រូបមានការងារធ្វើ និងមានគណនេយ្យភាព។ **តិចនិចនេះគួរប្រើរាល់ពេលងាក់កិច្ចការក្រុមតូច (៣–៥ នាក់)**។

✒ ដំណើរការអនុវត្ត (តួនាទីសំខាន់ៗក្នុងក្រុម)

១. **អ្នកសម្របសម្រួល** (Facilitator / Leader)៖ អានសំណួរ ដឹកនាំការពិភាក្សា និងដំរុញឱ្យសមាជិកគ្រប់គ្នាបញ្ចេញមតិ។

២. **អ្នកកត់ត្រា** (Recorder / Scribe)៖ សរសេរចំណុចសំខាន់ៗដែលក្រុមបានឯកភាពគ្នាងាក់លើសន្លឹកកិច្ចការ ឬផ្ទាំងក្រដាសធំ។

៣. **អ្នកកំណត់ពេល និងសំឡេង** (Time & Noise Keeper)៖ ដើរយ៉ាងកុំឱ្យដុតកំណត់ និងរំលឹកមិត្តរួមក្រុមឱ្យរក្សាសំឡេងកម្រិត ២។

៤. **អ្នករាយការណ៍** (Reporter / Presenter)៖ ឡើងបកស្រាយលទ្ធផលរបស់ក្រុមទៅកាន់ថ្នាក់ទាំងមូល។

៥. **អ្នកគ្រប់គ្រងសម្ភារៈ** (Materials Manager)៖ ទទួលខុសត្រូវយក និងប្រគល់សម្ភារៈពិសោធន៍ ឬក្រដាសហ្វឹតជូនគ្រូវិញ។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (ផុទវិជ្ជា ផែនដីវិទ្យា ឬសីលធម៌-ពលរដ្ឋវិជ្ជា)៖

- *គ្រូបែងចែកសិស្សជាក្រុម ៤នាក់ រៀងឱ្យសិស្សរាប់លេខ ១ ដល់ ៤ ក្នុងក្រុម។ គ្រូប្រកាសថា៖ «ថ្ងៃនេះ លេខ១ ជាអ្នកសម្រួបសម្រួល, លេខ២ ជាអ្នកកត់ត្រា, លេខ៣ ជាអ្នករើសយោបល់និងសំឡេង, និងលេខ៤ ជាអ្នកឡើងរាយការណ៍។ នៅម៉ោងក្រោយ យើងនឹងប្តូរភារកិច្ចទីគ្នាវិលជុំ!»*

✷ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ *សិស្សដែលជា «អ្នករាយការណ៍» អាចអស់ប្រឡងមិនដួយគិត ដោយរង់ចាំតែពេលឡើងអានចន្លើយចុងក្រោយ។*
- ដំណោះស្រាយ៖ *កំណត់ច្បាប់ថា សមាជិកគ្រប់រូបត្រូវតែចូលរួមផ្តល់យោបល់យ៉ាងហោចណាស់ ១ ចំណុច ហើយគ្រូអាចហៅសមាជិកណាម្នាក់ដោយចៃដន្យឱ្យឆ្លើយសំណួរបន្តែម។*

១៤. គិចនិចផ្តល់ការណែនាំខ្លី ច្បាស់ និងពិនិត្យការយល់ដឹង (Chunking Instructions & Check for Understanding - ICU)

យោងតាមរគាលការណ៍ចិត្តវិទ្យារបស់រ (Santrock, 2017) *និងក្របខណ្ឌ* Organizational Attention Moves *នៅពេលគ្រូផ្តល់ការណែនាំវែងអន្លាយ និងច្រើនដំហានពេកក្នុងពេលតែមួយ សិស្សនឹងជួបបញ្ហា « បន្ទុកខួរក្បាលទ្វេដង» (Double Cognitive Load) ធ្វើឱ្យសិស្សភ្លេចថាត្រូវធ្វើអ្វី ហើយចាប់ផ្តើមសួរគ្នាបង្កជាភាពរញ៉េរញ៉ៃ។ គិចនិច* Chunking Instructions & ICU (Instruction Check Questions) *ជួយឱ្យសិស្សយល់ការណែនាំ ១00% មុនពេលចាប់ផ្តើមធ្វើកិច្ចការ។* **គិចនិចនេះគួរប្រើមុនពេលចែកសន្លឹកកិច្ចការ ឬមុនពេលឱ្យសិស្សចាប់ផ្តើមសកម្មភាពថ្មី។**

✒ ដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១ - *ណែនាំមុនចែកសម្ភារៈ៖ កុំចែកសន្លឹកកិច្ចការ ឬឧបករណ៍ពិសោធន៍ខណៈពេលកំពុងពន្យល់ការណែនាំ ព្រោះសិស្សនឹងឈ្លាក់ទើលក្រដាសមិនស្តាប់គ្រូ។*
- ដំហានទី២ - *បំបែកការណែនាំជាដំហានខ្លីៗ (Chunking)៖ និយាយ និងសរសេរដំហានសម្រួប (១, ២, ៣) នៅលើក្តារខៀន។*
- ដំហានទី៣ - *សួរសំណួរផ្ទៀងផ្ទាត់ការណែនាំ (ICQs)៖ ជំនួសឱ្យការសួរថា "តើយល់ហើយឬនៅ?" (ដែលសិស្សតែងឆ្លើយថា "យល់ហើយ!" ទោះមិនទាន់យល់ក៏ដោយ) គ្រូត្រូវសួរសំណួរជាក់លាក់៖*
  - *"តើយើងធ្វើកិច្ចការនេះម្នាក់ឯង ឬជាមនុស្សគូ?"*
  - *"តើយើងមានពេលប៉ុន្មាននាទី?"*
  - *"តើយើងត្រូវសរសេរចន្លើយដាក់នៅឯណា?"*

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា ភាសាខ្មែរ ឬវិទ្យាសាស្ត្រ)៖

- គ្រូកាន់សន្លឹកកិច្ចការនៅដៃ បង្ហាញសិស្សហើយណែនាំ ៣ជំហានខ្លីៗ។ បន្ទាប់មកគ្រូសួរ៖«សុផល! តើពេលបានក្រដាសនេះភ្លាម ឯងត្រូវធ្វើអ្វីមុនគេ? ហើយមានពេលប៉ុន្មាននាទី?» ពេលសុផលឆ្លើយត្រូវហើយ ទើបគ្រូចែកក្រដាសឱ្យសិស្សធ្វើ។

✳ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ សិស្សដែលភ្លេចជំហានទី២ ឬទី៣ នៅពាក់កណ្តាលទី នឹងលើកដៃសួរគ្រូម្តងហើយម្តងទៀត។
- ដំណោះស្រាយ៖ សរសេរជំហានសម្រួបខ្លីៗទុកលើក្តារឱ្យនៅជានិច្ច (ឧ.១. អានអត្ថបទ ៥នាទី → ២. ឆ្លើយសំណួរ ៣ខ្ទង់ → ៣. ផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយមិត្តគូ)។

១៥. តិចនិចសរសើរជាក់លាក់ និងការពណ៌នាឥរិយាបថវិជ្ជមាន (Behavior-Specific Praise & Positive Narration)

Behavior-Specific Praise (ការសរសើរឥរិយាបថជាក់លាក់) និង Positive Narration (ការពណ៌នាឥរិយាបថវិជ្ជមាន) គឺជាតិចនិចលើកទឹកចិត្តបែបវិជ្ជមាន (Emotional / Motivational Attention Moves) ដែលផ្តោតលើការកត់សម្គាល់ និងបង្ហាញពីសិស្សដែលកំពុងធ្វើត្រូវជាជាងការស្តីបន្ទោសសិស្សដែលធ្វើខុស។ នៅពេលគ្រូពណ៌នាពីឥរិយាបថល្អរបស់សិស្សម្នាក់ សិស្សដទៃទៀតនឹងប្រញាប់យកគំរូតាមភ្លាមៗ។ តិចនិចនេះគួរប្រើភ្លាមៗបន្ទាប់ពីគ្រូដាក់ការណែនាំ ឬក្នុងអំឡុងពេលសិស្សកំពុងធ្វើកិច្ចការ។

☞ ដំណើរការអនុវត្ត

- ជំហានទី១៖ ភ្លាមៗបន្ទាប់ពីគ្រូប្រាប់សិស្សឱ្យធ្វើអ្វីមួយ (ឧ. បើកសៀវភៅ ឬរៀបចំតុ) គ្រូសង្កេតរើសសិស្សឬក្រុមដែលធ្វើតាមការណែនាំមុនគេ។
- ជំហានទី២ - Positive Narration៖ គ្រូនិយាយពណ៌នាឱ្យច្បាស់អំពីទង្វើជាក់លាក់នោះ (ឧ. "គ្រូឃើញក្រុមទី១ បានបើកសៀវភៅទំព័រទី២៥ រួចរាល់ហើយ... គុរបស់ដីតាក៏កំពុងចាប់ផ្តើមសរសេរដោយស្ងាត់ស្ងៀមដែរ...")។
- ជំហានទី៣ - Behavior-Specific Praise៖ នៅពេលសរសើរ ត្រូវបញ្ជាក់ពី «ទង្វើល្អជាក់លាក់» ជាជាងនិយាយថ្លឹមវែង "ល្អណាស់" (ឧ. "គ្រូសូមសរសើរក្រុមទី៣ ដែលបានស្តាប់យោបល់គ្នាដោយមិននិយាយកាត់គ្នា និងប្រើសំឡេងកម្រិត ២ បានយ៉ាងល្អ")។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (គ្រប់មុខវិជ្ជា)៖

- *ពេលដឹកចប់ម៉ោង សិស្សខ្លះចាប់ផ្តើមរៀបកាតាបមុនម៉ោង។ ដំនួសឱ្យការស្រែកស្តីឱ្យសិស្សទាំងនោះ គ្រូនិយាយថា៖ «គ្រូពេញចិត្តខ្លាំងណាស់ដែលឃើញ វិបុល និង នារី នៅតែកំពុងផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយចុងក្រោយក្នុងសៀវភៅយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ រហូតដល់គ្រូប្រកាសចប់ម៉ោង»។ សិស្សដែលខាងក៏ឈប់រៀបកាតាប ហើយផ្ទៀងផ្ទាត់មេរៀនតាម។*

✳ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- **ផលវិបាក៖** *គ្រូអាចសរសើរតែសិស្សពូកែដដែលៗ ធ្វើឱ្យសិស្សផ្សេងទៀតអារម្មណ៍ថាឈរម្នាង។*
- **ដំណោះស្រាយ៖** *ស្វែងរកចំណុចវិជ្ជមានតូចៗរបស់សិស្សដែលឆ្ងាប់តែរពិស ឬរៀនខ្សោយ រើម្បីសរសើរ លើកទឹកចិត្តពួកគេឱ្យបានញឹកញាប់។*

រូបភាពទី៤៖ ការផ្តល់ការសរសើរជាក់លាក់ និងលើកទឹកចិត្តសិស្សក្នុងថ្នាក់រៀន (បង្កើតដោយ Gemini AI)

១៦. គំនិចប្រព័ន្ធសន្សំពិន្ទុ និងរង្វាន់លើកទឹកចិត្តរួម (Token Economy & Whole-Class Reward System)

Token Economy & Whole-Class Reward System គឺជាគំនិចលើកទឹកចិត្តតាមរយៈគោលការណ៍គាំទ្រឥរិយាបថវិជ្ជមាន (PBIS) ដែលផ្តល់ពិន្ទុសន្សំ ដាយ ឬថ្លា ដល់ក្រុម ឬថ្នាក់រៀនទាំងមូល នៅពេលពួកគេអនុវត្តបទបញ្ជាថ្នាក់រៀន និងសហការគ្នាបានល្អ។ រង្វាន់មិនចាំបាច់ជារបស់របរវិជ្ជៗនោះទេ ប៉ុន្តែអាចជាសិទ្ធិពិសេសក្នុងការសិក្សា (Instructional Privileges)។ គំនិចនេះគួរប្រើដើម្បីជំរុញការសហការរវាងក្រុម និងបង្កើតទម្លាប់ល្អរយៈពេលវែងពេញមួយខែ ឬមួយឆមាស។

✏ ជំរើរការអនុវត្ត

- ជំហានទី១៖ គ្រូគួសតារាងពិន្ទុក្រុម (Group Scoreboard) នៅជ្រុងក្តារខៀន ឬបិទតារាងសន្សំដាយប្រចាំសប្តាហ៍នៅលើដងញ៉ាំងថ្នាក់។
- ជំហានទី២៖ កំណត់លក្ខខណ្ឌទទួលបានពិន្ទុឱ្យច្បាស់ (ឧ. ចូលក្រុមរហ័សទាន់ម៉ោង +១ពិន្ទុ, សមាជិកគ្រប់គ្នាចូលរួមពិភាក្សា +២ពិន្ទុ, រក្សារអនាម័យកុស្មាត +១ពិន្ទុ)។
- ជំហានទី៣៖ បូកសរុបពិន្ទុនៅចុងម៉ោង ឬចុងសប្តាហ៍ ដើម្បីផ្តល់ការអបអរសាទរ (អូចជា ទះដៃអបអរតាមចង្វាក់ពិសេស ផ្តល់បិណ្ណសរសើរ ឬឱ្យក្រុមឈ្នះជ្រើសរើសល្បែងសិក្សា ៥នាទីនៅចុងម៉ោង)។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (គ្រប់មុខវិជ្ជា - ថ្នាក់បឋម និងមធ្យមសិក្សា)៖

- គ្រូបង្កើត «ក្រឡាសន្សំដាយប្រចាំថ្នាក់»។ រាល់ពេលថ្នាក់ទាំងមូលផ្លាស់ប្តូរសកម្មភាពបានស្អាត់ និងរហ័ស គ្រូគួសដាយ ១ ដាក់លើក្តារខៀន។ ពេលសន្សំគ្រប់ ២០ដាយក្នុងមួយសប្តាហ៍ នៅថ្ងៃសុក្រចុងម៉ោង គ្រូនឹងដឹកនាំល្បែងល្បែងសិក្សារន្លើយសំណួរ (Quiz Game) រយៈពេល ១០នាទី។

✵ ផលវិបាក និងដំណោះត្រាយ

- ផលវិបាក៖ ការដកពិន្ទុដែលសិស្សខំសន្សំបាន អាចធ្វើឱ្យសិស្សបាក់ទឹកចិត្ត និងបោះបង់ការខិតខំ។
- ដំណោះត្រាយ៖ ផ្តោតលើការបន្ថែមពិន្ទុចំពោះទង្វើល្អ ជាជាងការដកពិន្ទុ និងកំណត់គោលដៅដែលគ្រប់ក្រុមអាចសម្រេចបានប្រសិនបើពួកគេខិតខំ។

១៧. គំនិចសម្រាកខួរក្បាលរយៈពេលខ្លីដោយចលនា (Brain Breaks & Kinesthetic Attention Moves)

យោងតាមការសិក្សាផ្នែកចិត្តវិទ្យារបស់រ ការផ្តោតអារម្មណ៍ជាប់លាប់ (Sustained Attention) របស់សិស្សនឹងថយចុះបន្ទាប់ពីរយៈពេលស្តាប់លើសពី ១៥–២០ នាទី។ Brain Breaks (ការសម្រាកខួរក្បាលរយៈពេល

ខ្លី ១–២ នាទី(ដោយចលនា) គឺជាតិចនិចស្តារថាមពល និងការផ្តោតអារម្មណ៍របស់សិស្សឡើងវិញតាមរយៈចលនាពាក់ព័ន្ធខ្លីៗ។ តិចនិចនេះគួរប្រើនៅពាក់កណ្តាលម៉ោងសិក្សា នៅម៉ោងរសៀលដែលសិស្សមានអារម្មណ៍ងងុយគេង ឬបន្ទាប់ពីសិស្សធ្វើលំហាត់ពិបាកៗរួច។

☞ ដំណើរការអនុវត្ត

- *ជំហានទី១៖ នៅពេលសង្កេតឃើញសិស្សចាប់ផ្តើមស្ងាប ច្រត់ចង្កា ឬថយការផ្តោតអារម្មណ៍ គ្រូប្រកាសផ្អាកមេរៀនចំនួន ៩០វិនាទី។*
- *ជំហានទី២៖ ឱ្យសិស្សក្រោកឈរក្បែរតុ ហើយដឹកនាំសកម្មភាពចលនាខ្លីៗ ដូចជា៖*
  - *ពត់ខ្លួន និងដកដង្ហើមវែងៗ (Stretch & Breathe)៖ លើកដៃទៅមេលើ ដកដង្ហើមចូលវែងៗ ៣ដង។*
  - *ល្បែងធ្វើផ្ទុយពីពាក្យគ្រូប្រាប់ (Opposite Action)៖ គ្រូថា "ឈរ" សិស្ស "អង្គុយ", គ្រូថា "លើកដៃឆ្វេង" សិស្ស "លើកដៃស្តាំ"។*
  - *ល្បែងប៉ាវ-ស៊ី-ស៊ូ គណិតវិទ្យា (Math Rock-Paper-Scissors)៖ លូកច្រោមដៃជាមួយដៃគូ ហើយបូកលេខច្រោមដៃទាំងពីរឱ្យលឿនបំផុត។*
- *ជំហានទី៣៖ បញ្ចប់ដោយការដកដង្ហើមចូលមួយៗ រួចអង្គុយចុះបន្តមេរៀនដោយស្ងាត់ស្ងៀម។*

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (ម៉ោងទី៤ ពេលព្រឹក ឬម៉ោងទី១ ពេលរសៀល)៖

- *បន្ទាប់ពីពន្យល់ទ្រឹស្តី ២០នាទី គ្រូឱ្យសិស្សក្រោកឈរលេង «ចាប់ច្រោមដៃ» ជាមួយអ្នកជិតខាងរយៈពេល ១នាទី។ សិស្សរសើចសប្បាយ បាត់ងងុយគេង ហើយរៀបខ្លួនធ្វើលំហាត់បន្ត។*

*** ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ**

- *ផលវិបាក៖ សិស្សអាចសប្បាយធ្ងន់ ហើយពិបាកស្ងាត់មកវិញ។*
- *ដំណោះស្រាយ៖ កំណត់ពេលច្បាស់លាស់ ១–២ នាទីប៉ុណ្ណោះ ហើយបញ្ចប់ដោយចលនាស្ងប់ស្ងាត់ (ដូចជាការដកដង្ហើមវែងៗ ៣ដង) មុនអង្គុយចុះ។*

១៨. តិចនិចកែលម្អវិធីបែបមិនរំខានមេរៀន (Least Invasive Intervention / Private Redirection)

តាមទ្រឹស្តីរបស់ Doug Lemov (2021) នៅពេលសិស្សធ្វើអំពើតូចតាច គ្រូត្រូវប្រើប្រាស់ Least Invasive Intervention (អន្តរាគមន៍ដែលរំខានមេរៀនតិចបំផុត) តាមលំដាប់ពីស្រាលទៅធ្ងន់។ ការស្តីបន្ទោសសិស្សជាសាធារណៈនៅមុខមិត្តភក្តិ មិនត្រឹមតែធ្វើឱ្យដាច់លំហូរនៃការបង្រៀនប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំង

ឆ្លើយឱ្យសិស្សខ្មាសគេ ហើយអាចប្រឆាំងតបវិញទៀតផង។ **គំនិតនេះគួរប្រើនៅពេលសិស្សច្រណែន ឬពីរនាក់ងងឹតយកចិត្តទុកដាក់ រេងទូរសារ ឬដេកគ្នាក្នុងម៉ោងរៀន។**

✂ ដំណើរការអនុវត្ត (៦ កម្រិតពីស្រាលទៅធ្ងន់)

- **កម្រិតទី១** - កាយវិការ និងក្រសែភ្នែក (Non-Verbal Intervention)៖ សម្លឹងមើលសិស្ស ឬឆ្លើសញ្ញាដៃ ១ ណា:ដាក់គ្រូនៅតែបន្តពន្យល់មេរៀន។
- **កម្រិតទី២** - ការដើរទៅជិត (Proximity)៖ ដើរទៅឈរក្បែរកុសិស្សនោះដោយមិននិយាយស្តីបន្ទោស។
- **កម្រិតទី៣** - ការរំលឹកជាក្រុមដោយមិនបញ្ចេញឈ្មោះ (Anonymous Individual Correction)៖ និយាយថា "យើងត្រូវការភ្នែកសិស្សទាំង ១00% មើលមកក្តារខៀន នៅខ្វះ ២នាក់ទៀត"។
- **កម្រិតទី៤** - ការរំលឹកឈ្មោះយ៉ាងរហ័សបែបវិជ្ជមាន (Lightning-Quick Public Correction)៖ ច្រាប់ពីអ្វីដែលសិស្សត្រូវធ្វើ មិនមែនអ្វីដែលសិស្សធ្វើខុសទេ (ឧ. "សុខា សូមបើកសៀវភៅទំព័រទី១0 អរគុណ!" រួចដាកចេញភ្លាម)។
- **កម្រិតទី៥** - ការឡើបច្រាប់ផ្ទាល់ខ្លួន (Private Individual Correction)៖ ពេលសិស្សកំពុងធ្វើលំហាត់ គ្រូដើរទៅឱនិយាយតិចៗជាមួយសិស្សនោះតែពីរនាក់។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (សិស្សមិនព្រមធ្វើលំហាត់)៖

- គ្រូដើរទៅជិតកុសិស្ស «ក» ឱនចុះបន្តិច ហើយនិយាយតិចៗដោយសំឡេងស្ងប់ស្ងាត់៖ «ក! គ្រូដឹងថាប្អូនអាចធ្វើលំហាត់ទី១នេះបាន។ សូមចាប់ផ្តើមសរសេរ ២បន្ទាត់ដំបូងសិន ហើយ ៣នាទីទៀតគ្រូនឹងដើរមកមើលជួយប្អូន» រួចគ្រូដើរចេញទៅមើលកុផ្សេង ដើម្បីទុកឱកាសឱ្យសិស្សកែខ្លួនដោយរក្សាកិត្តិយស។

✳ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- **ផលវិបាក៖** គ្រូខ្លះឈរចាំមើលសិស្សនោះភ្លាមៗបន្ទាប់ពីកែលម្អ ដែលធ្វើឱ្យសិស្សឃានអារម្មណ៍តានតឹងនិងរឹងទទឹង។
- **ដំណោះស្រាយ៖** ប្រើតិចនិច «ច្រាប់រួចដើរចេញបន្តិច (Give Wait Time)» ដើម្បីឱ្យសិស្សឃានពេលធ្វើតាមដោយស្មគ្រចិត្ត។

១៩. យុទ្ធសាស្ត្របន្ទប់៖ ការរៀបចំមួដុតុ + ការបែងចែកតួនាទី + កម្រិតសំឡេង

(Seating + Group Roles + Voice Levels)

យុទ្ធសាស្ត្របន្ទប់ (Seating + Group Roles + Voice Levels) គឺជាការរួមបញ្ចូលគ្នារវាងគំនិតនិងគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនទាំង ៣ (គំនិតទី១0, ទី១៣, និងទី១១) ដើម្បីគ្រប់គ្រងសកម្មភាពសិក្សាបែបសកម្ម (ដូចជា Jigsaw,

World Café, ឬ Problem-Based Learning) ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូនបំផុត។ យុទ្ធសាស្ត្របន្ទប់នេះគួរប្រើនៅពេលគ្រូរៀបចំឱ្យសិស្សធ្វើការងារក្រុមរយៈពេល ១៥–២៥ នាទី ក្នុងថ្នាក់រៀនដែលមានសិស្សច្រើន។

☕ ដំហាននៃការអនុវត្ត

- **ដំហានទី១ - រៀបចំប្លង់តុក្រុម** (Seating)៖ ឱ្យសិស្សបែរមុខចូលគ្នាជាក្រុម ៤នាក់ ក្នុងរយៈពេល ១០វិនាទី តាមសញ្ញាប់ថយក្រោយ។
- **ដំហានទី២ - បែងចែកភារកិច្ច** (Group Roles)៖ កំណត់ភារកិច្ចទាំង ៤ ក្នុងក្រុម (អ្នកសម្របសម្រួល, អ្នកកត់ត្រា, អ្នករង់ចាំនិងសំឡេង, និងអ្នកការពារការណ៍)។
- **ដំហានទី៣ - កំណត់កម្រិតសំឡេង** (Voice Level)៖ កំណត់កម្រិតសំឡេងលេខ ២ (Table Talk) សម្រាប់ពេលពិភាក្សា និងកម្រិតសំឡេងលេខ ៣ សម្រាប់ពេលអ្នកការពារការណ៍ឡើងបកស្រាយ។
- **ដំហានទី៤ - ការដើរក្រឡេកពិនិត្យ និងផ្តល់ពិន្ទុក្រុម៖** គ្រូដើរតាមដាន និងផ្តល់ពិន្ទុបន្តបន្ទាប់ដល់ក្រុមដែលគោរពភារកិច្ច និងរក្សាកម្រិតសំឡេងបានល្អ។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា គីមីវិទ្យា ឬជីវវិទ្យា - ការពិភាក្សាក្រុម)៖

- មុនចាប់ផ្តើមពិភាក្សា គ្រូសរសេរលើក្តារខៀន៖ «ក្រុម ៤នាក់ | ភារកិច្ច៖ ១-២-៣-៤ | សំឡេង៖ កម្រិត ២ | រយៈពេល៖ ១២នាទី»។ សិស្សលេខ៣ ក្នុងក្រុមនីមួយៗជួយរំលឹកមិត្តភក្តិពេលនិយាយញឹកញាប់ ធ្វើឱ្យថ្នាក់រៀនទាំងមូលពិភាក្សាយ៉ាងសកម្មតែមានសណ្តាប់ធ្នាប់ខ្ពស់។

✳ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- **ផលវិបាក៖** នៅពេលអនុវត្តដំបូង សិស្សអាចចំណាយពេលដដែកគ្នាលើភារកិច្ច។

- ដំណោះស្រាយ៖ ភ្ជាប់លេខរៀងក្បាទីរទៅនឹងទីតាំងអង្គុយជារង្វែច (ឧ. អ្នកអង្គុយខាងឆ្វេងគុម្ពទាលេខ១១ ជានិច្ច រហើយប្តូរវិលជុំតាមរៀងថ្ងៃ)។

២០. យុទ្ធសាស្ត្របន្សុះ សញ្ញាទាញចំណាប់អារម្មណ៍ + ការផ្អាកជាយុទ្ធសាស្ត្រ + ការសរសើរវិជ្ជមាន (Signal + Strategic Pause + Positive Narration)

យុទ្ធសាស្ត្របន្សុំ (Attention Signal + Strategic Pause + Positive Narration) គឺជាខ្សែសង្វាក់តិចនិចទាំង ៣ (តិចនិចទី៥, ទី៧, និងទី១៥) ដែលគ្រូបង្រៀនដំនាញប្រើប្រាស់បន្តបន្ទាប់គ្នាក្នុងរយៈពេល ១០វិនាទី ដើម្បីបញ្ឈប់សំឡេងរអ៊ូរអរក្នុងថ្នាក់ឱ្យស្ងាត់ ១០០% ដោយគ្មានការស្រែក ឬខឹងសម្បា។ យុទ្ធសាស្ត្របន្សុំនេះគួរប្រើនៅពេលបញ្ចប់ការពិភាក្សាក្រុម ឬពេលថ្នាក់រៀនកំពុងមានសំឡេងរំខានខ្លាំង។

✏ ដំហាននៃការអនុវត្ត

- ដំហានទី១ - សញ្ញាទាញចំណាប់អារម្មណ៍ (Attention Signal)៖ គ្រូប្រើសញ្ញា Call & Response ឬទះដៃដាច់ម្ដាក់ (នេះដួយឱ្យសិស្សប្រែងាណ ៧០–៨០% ស្ងាត់ភ្លាម)។
- ដំហានទី២ - ការផ្អាកជាយុទ្ធសាស្ត្រ (Strategic Pause)៖ ដំនួសឱ្យការនិយាយរមេរៀនភ្លាមទាំងដែលសិស្ស ២០% ទៀតនៅកំពុងនិយាយ គ្រូឈរស្ងៀម ៣វិនាទី និងសម្លឹងមើលថ្នាក់។
- ដំហានទី៣ - ការអាណ៍នាតវិយោបថវិជ្ជមាន (Positive Narration)៖ គ្រូនិយាយសរសើរក្រុមដែលស្ងាត់មុនគេ (ឧ. "អរគុណក្រុមទី២ និងក្រុមទី៤ ដែលបានដាក់បិចចុះ រហើយមើលមកការខ្ញុំគ្រប់គ្នារហើយ...")។
- ដំហានទី៤ - ចាប់ផ្តើមនិយាយពេលស្ងាត់ ១០០%៖ ពេលសិស្សទាំងអស់ស្ងាត់ គ្រូចាប់ផ្តើមនិយាយដោយសំឡេងធម្មតា និងច្បាស់ៗ។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (បន្ទាប់ពីសកម្មភាព Gallery Walk ឬ Give One, Get One)៖

- សិស្សកំពុងដើរពេញថ្នាក់។ គ្រូគោះកណ្តឹង ២ដង និងលើកដៃឡើងលើ (Signal) → ឈរស្ងៀម ៣វិនាទី (Pause) → និយាយថា «ក្រុមទី១ បានអង្គុយចុះរួចរាល់ហើយ... ក្រុមទី៣ ក៏រួចរាល់ដែរ... អរគុណថ្នាក់ទាំងមូលដែលបានត្រឡប់មកកន្លែងក្នុងរយៈពេល ៨វិនាទី!» (Positive Narration)។

❋ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ ប្រសិនបើគ្រូរំលងដំហានទី២ (Pause) រហើយនិយាយទាំងដែលសិស្សខ្លះនៅដដែកគ្នា សិស្សនឹងរៀនទម្លាប់ថា «ឯនបាច់ស្តាប់ក៏គ្រូនៅតែនិយាយដែរ»។
- ដំណោះស្រាយ៖ ប្រកាន់ខ្ជាប់គោលការណ៍ «ឯននិយាយពីលើសំឡេងសិស្សដាច់ខាត (Never talk over students)»។

២១. ការដោះស្រាយបញ្ហាឥរិយាបថបែបកសាងឡើងវិញ និងកិច្ចសន្ទនាឆ្លុះបញ្ចាំង (Restorative Practices & Reflective Dialogue)

ការដោះស្រាយបញ្ហាឥរិយាបថបែបកសាងឡើងវិញ និងកិច្ចសន្ទនាឆ្លុះបញ្ចាំង គឺជាវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយបញ្ហាវិន័យ និងទំនាស់រវាងសិស្សនិងសិស្ស ឬសិស្សនិងគ្រូ ដោយផ្តោតលើការយល់ដឹងពីផលប៉ះពាល់នៃទង្វើ ការទទួលខុសត្រូវ និងការជួសជុលទំនាក់ទំនងឱ្យល្អឡើងវិញ ជាជាងការដាក់ទណ្ឌកម្មឱ្យឈឺចាប់ ឬបណ្តេញចេញពីថ្នាក់។ **វិធីសាស្ត្រនេះគួរប្រើនៅក្រៅម៉ោងរៀន ចំពោះករណីសិស្សមានទំនាស់គ្នា បំពានបទបញ្ជាថ្នាក់រៀនធ្ងន់ធ្ងរ ឬបង្កការរំខានដដែលៗ។**

☞ ដំណើរការអនុវត្ត (សំណួរកសាងឡើងវិញទាំង ៤ - Restorative Questions)

- ដំហានទី១ - រង់ចាំឱ្យអារម្មណ៍ស្ងប់ (Cool-Down Time)៖ ហៅសិស្សមកជួបដាច់ដោយឡែកនៅក្រៅម៉ោងរៀន ដោយរក្សាសំឡេងស្ងប់ស្ងាត់ និងគោរពគ្នា។
- ដំហានទី២ - សួរអំពីហេតុការណ៍ (What happened?)៖ "តើឯងរឿងអ្វីកើតឡើងអញ្ចឹងមិញ? សូមប្រាប់គ្រូតាមច្រើលើល" (គ្រូស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់)។
- ដំហានទី៣ - សួរអំពីការគិត និងអារម្មណ៍ (What were you thinking/feeling?)៖ "តើប្អូនកំពុងគិត ឬមានអារម្មណ៍បែបណានៅពេលនោះ?"
- ដំហានទី៤ - សួរអំពីផលប៉ះពាល់ (Who was affected?)៖ "តើទង្វើនោះបានប៉ះពាល់ដល់អ្នកណាខ្លះ (ខ្លួនឯង មិត្តភក្តិ ឬការរៀនក្នុងថ្នាក់)?"
- ដំហានទី៥ - សួរអំពីដំណោះស្រាយកែលម្អ (How to make things right?)៖ "តើប្អូនគួរធ្វើអ្វីខ្លះដើម្បីកែលម្អបញ្ហានេះ និងកុំឱ្យកើតឡើងម្តងទៀតនៅថ្ងៃស្អែក?"

ឧទាហរណ៍ដាក់ស្តែង (ករណីសិស្សពីរនាក់ឈ្លោះប្រកែកគ្នាពេលធ្វើការងារក្រុម)៖

- ក្រោយចប់ម៉ោង គ្រូឱ្យសិស្សទាំងពីរអង្គុយផ្លាស់សំណួរឆ្លុះបញ្ចាំងទាំង ៤។ សិស្សទាំងពីរយល់ពីកំហុសរៀងខ្លួន សុំទោសគ្នាដោយស្មោះ និងព្រមព្រៀងគ្នាបែងចែកការងារឱ្យស្មើគ្នានៅម៉ោងក្រោយ។

✳ ផលវិបាក និងដំណោះស្រាយ

- ផលវិបាក៖ សិស្សអាចផ្តើយយកកែវូចខ្លួន ឬទម្លាក់កំហុសដាក់អ្នកដទៃ ប្រសិនបើខ្លាចគ្រូដាក់ទណ្ឌកម្ម។
- ដំណោះស្រាយ៖ បញ្ជាក់ប្រាប់សិស្សថា គោលបំណងនៃការដាក់ទណ្ឌកម្មនេះគឺដើម្បីជួយរំលេះស្រាយបញ្ហា មិនមែនដើម្បីស្តីបន្ទោសទេ ហើយកត់ត្រាការសន្យារបស់សិស្សទុកជាឯកសារនៅសប្តាហ៍បន្ទាប់។

ការតាមដាន និងវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនជាដំណាក់

(Formative Monitoring in Classroom Management)

សូចគ្នាទៅនឹងការវាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារៃរៈ ដើម្បីដឹងថាតើការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន និងបរិយាកាសសិក្សាពិតជាមានប្រសិទ្ធភាពឬទេ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូអាចប្រើប្រាស់ឧបករណ៍តាមដាន និងឆ្លុះបញ្ចាំងរហ័សប្រចាំរយៈពេល ឬប្រចាំសប្តាហ៍ដូចខាងក្រោម៖

- *សំបុត្រឆ្លុះបញ្ចាំងឥរិយាបថ និងការចូលរួមចុងរយៈពេល* (Behavior & Engagement Exit Ticket)៖ *នៅសល់ ៣ នាទីមុនចប់រយៈពេល គ្រូឱ្យសិស្សសរសេរចំនួន ឯងពី ១ ដល់ ៥ លើកម្រិតនៃការផ្តោតអារម្មណ៍ និងការជួយមិត្តរួមក្រុមក្នុងមួយថ្ងៃនេះ រួមទាំងសរសេរចំណុច១ដែលខ្លួននឹងធ្វើឱ្យកាន់តែល្អនៅថ្ងៃស្អែក។*
- *ការស្ទង់មតិរបៀបសញ្ញាដៃលើបរិយាកាសថ្នាក់រៀន* (Classroom Climate Thumbs Check)៖ *នៅចុងរយៈពេល គ្រូសួរថា "តើថ្ងៃនេះយើងទាំងអស់គ្នាបានគោរពកម្រិតសំឡេង និងសហការគ្នាបានល្អកម្រិតណា ?" សិស្សលើកដៃដូចខាងលើ 👍 (ល្អណាស់), ដាក់ដៃដូចផ្តេក (មធ្យម ត្រូវកែលម្អបន្តិច), ឬដាក់ដៃចុះក្រោម👎 (នៅមានសំឡេងរំខានច្រើន)។*
- *បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់ស្វ័យវាយតម្លៃរបស់គ្រូ* (Teacher Self-Reflection Checklist)៖ *ក្រោយរយៈពេលបង្រៀន គ្រូចំណាយ ២នាទីពិនិត្យដើលៈ (១) តើខ្ញុំបានប្រើការសរសើរវិជ្ជមានច្រើនជាងការស្តីបន្ទោសឬទេ (គោលការណ៍ សរសើរ ៤ ទល់នឹង កែលម្អ ១)? (២) តើការផ្លាស់ប្តូរសកម្មភាពចំណាយពេលតិចជាង ៣០វិនាទីឬទេ? (៣) តើសិស្សគ្រប់ជ្រុងនៃថ្នាក់ទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ស្មើគ្នាឬទេ?*

ធនធានសម្រាប់ការសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែម

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងអ្នករៀបរៀបចសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែមអំពីវិធីសាស្ត្រ និងគំនិតគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន តាមរយៈគេហទំព័ររៀបរៀបរៀបចដូចខាងក្រោម៖

- Edutopia Classroom Management Portal: https://www.edutopia.org/topic/classroom-management/
- 8 Proactive Classroom Management Tips (Edutopia): https://www.edutopia.org/article/8-proactive-classroom-management-tips/
- Effective Classroom Management Tips (Edutopia): https://www.edutopia.org/article/effective-classroom-management-tips/
- 11 Classroom Management Tweaks (Edutopia): https://www.edutopia.org/article/classroom-management-tips-not-taught-teacher-prep/
- 7 Tips for Better Classroom Management (Edutopia): https://www.edutopia.org/blog/7-tips-better-classroom-management-tyler-hester
- Positive, Not Punitive Classroom Management (Edutopia): https://www.edutopia.org/article/blog-positive-not-punitive-part-1-larry-ferlazzo/
- Center on PBIS - Tier 1 Positive Behavior Support in the Classroom: https://www.pbis.org/pbis/tier-1
- School-Wide Positive Behavioral Interventions and Supports: https://www.pbis.org/topics/school-wide
- PBIS and the Responsive Classroom Approach: https://www.responsiveclassroom.org/sites/default/files/pdf_files/PBIS_whitepaper.pdf
- Attention Getters for Every Grade Level (ClassPoint): https://www.classpoint.io/blog/attention-getters-for-every-grade-level
- Classroom Attention Getters to Use for Engaging Students (TeachHUB): https://www.teachhub.com/classroom-management/2024/04/classroom-attention-getters-to-use-for-engaging-students/
- New Generation Pedagogical Research Depertment / KAPE Resources: https://www.kapekh.org/en/what-we-do/16/?pro_id=40

ឯកសារយោង

Aronson, E., & Patnoe, S. (2011). The jigsaw classroom: Building cooperation in the classroom (3rd ed.). Pinter & Martin Ltd.

Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). Active learning: Creating excitement in the classroom. ASHE-ERIC Higher Education Reports, The George Washington University.

Cook, C. R., Fiat, A., Larson, M., Daikos, C., Slemrod, T., Holland, E. A., Thayer, A. J., & Renshaw, T. (2018). Positive greetings at the door: Evaluation of a low-cost, high-yield proactive classroom management strategy. *Journal of Positive Behavior Interventions, 20*(3), 149–159.

Emmer, E. T., & Evertson, C. M. (2016). Classroom management for middle and high school teachers (10th ed.). *Pearson.*

Jones, F. H. (2007). Tools for teaching: Discipline, instruction, motivation (2nd ed.). Fredric H. Jones & Associates.

Kounin, J. S. (1970). Discipline and group management in classrooms. Holt, Rinehart and Winston.

Lemov, D. (2021). Teach like a champion 3.0: 63 techniques that put students on the path to college. Jossey-Bass.

Marzano, R. J., Marzano, J. S., & Pickering, D. J. (2003). Classroom management that works: Research-based strategies for every teacher. ASCD.

Santrock, J. W. (2017). Educational psychology (6th ed.). McGraw-Hill Education.

Sprick, R. S. (2009). CHAMPS: A proactive and positive approach to classroom management (2nd ed.). Pacific Northwest Publishing.

Wong, H. K., & Wong, R. T. (2018). The classroom management book (2nd ed.). Harry K. Wong Publications.

វិធីសាស្ត្រ និងតិចនិចក្នុងការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន

Classroom Management Methods and Techniques

*សៀវភៅនេះត្រូវបានចងក្រងឡើងដោយ **ហេង ឈុនឡេង** ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ជា «**ឯកសារយោងសម្រាប់អនុវត្ត**» សម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងអ្នកអប់រំ ក្នុងការជ្រើសរើសយកវិធីសាស្ត្រ និងតិចនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនមកប្រើប្រាស់ឱ្យបានប្រសិទ្ធភាព បង្កើតបរិយាកាសសិក្សាវិជ្ជមាន ជានសណ្តាប់ធ្នាប់ និងរស់រវើក។*

ចងក្រងដោយ៖ លោក ហេង ឈុនឡេង

ឆ្នាំ ២០២៦